

Algab tee-ehituse hooaeg

LK 2

Pisikesed sauevallakad töid lauluvõistluselt neli medalikohta

LK 5

Prantsusmaalt tagasi tõdemusega - Eesti lasteaedadel ei ole midagi häbeneda

LK 6

NR 5
MAI 2013

SAUE VALLALEHT

Koduvald

HARIDUS

Lasteaiakohtade vajadus saab järgmiseks kevadeks peaaegu kaetud

Maikuu alguses kuulutatakse välja ehitushange Tuleviku tänav 3 hoone lasteaiaks ümberehituseks, mis lubab optimistliku kava kohaselt avada seal juba selle aasta oktoobrist kuus rühma. Laagri Kooli juurdeehitus lisab 2014. aasta veebruaris - märtsis veel täiendavalt kolm rühma. Valmivate lasteaiakohtade hulk saab kokku olema arvestuslikult 206, mis peaks praeguste andmete kohaselt vähemalt 3+ vanuserühmas katma ära kogu vajaduse.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Tuleviku tänav 3 hoones tegutsevad viimaseid päevi Põllumajandusameti ja Jõudluskontrolli keskuse töötajaid, aga juba viie kuu pärast peab hoone olema saanud sootuks lastepärasema ilme. Ehitusprojekt kuue-rühmalise lasteaia rajamiseks on juba valmis. Mai viimasteks päevadeks selgub ka ehitushanke resultaat, millest sõltub, kas hoone läheb ümberehitusse ühes või kahes etapis. „Eelarveliselt peame mahtuma 300 tuhande euro piiridesse. Kui riigihanke tulemused tervikprojekti realiseerimiseks kallimaks osutuvad, siis miinimumprogrammina ehitame sügiseks välja vaid teise korruse - valmib kolm rühmaruumi ja üks mängusaal,“ kirjeldab haldusjuht Villy Sudemäe. Kui käiku läheb miinimumprogramm, saab sügisest Tuleviku tänaval lasteaiakoha 72 last, täismahus projekti realiseerumisel aga 134. Ehitushanke tähtaeg on mai viimastel päevadel, seega on juuni alguses selge, kui palju lisakohti oodata on.

Kohtade jaotus selgub jaanipäevaks

Töönimega Tuleviku tänav maja hakkab tegutsema Nõlvaku Lasteaia filiaalina. Selle direktoriks saab Merle Perm ja teda ootab ees tihe suvi. Temast saab ümberehitatava hoone „sisedisainer“, samuti hakkab Perm tegelema rühmade ja personali komplekteerimisega. „Tahan panna lasteaia järjekorras olevatele lapsevanematele südamele, et maikuu ei saa me veel kohtade jaotusega tegelema hakata, enne, kui on selge, pal-

■ Sellesse dolomiitkattega hoonesse planeeritud lastead hakkab tegutsema kahel korrusel, alumisel korrusel nähtavad garaaziboksid ehitatakse ümber spordi- ja muusikasaaliks, rauduksed kaovad, asenduva akendega. Parkimisvõimalused tekivad maja ette ja ka Urda tänav poolsele küljele. Mänguväljakuna võetakse kasutusele kümnekonna meetri kaugusel olev Urda mänguväljak, kuhu paigaldatakse ka lisaatraksioone. Välisfassaadi esimese hooga investeringud plaanis ei ole.

ju kohti täpselt tuleb. Seda infot saame andma hakata tõenäoliselt alles jaanipäevast,“ lubab Perm. Pedagoogiharidusega kohalikel inimestel tasub huvi korral asjade käigul silma peal hoida. Kindlasti tekib loodavas lasteaeda vähemalt kümnekond uut töökohta, võimalik, et ka rohkem. Seda infot saab loodetavasti jagama hakata juunikuu vallalehes.

Laagri Kooli juurdeehitus lisab 72 kohta

Kui Laagri Kooli juurdeehitus oli algselt planeeritud aastasse 2014, siis volikogu otsusega hakatakse seda ennaktempos realiseerima juba sel aastal, rajades ehitavasse lisatiiba teisele korrusele ajutiselt viie aastaseks perioodiks ruumid lasteaiale. Viie aasta pärast saab ruumid enda kasutusse kool, kasutades neid klassiruumidena. Investeeringuks on arvestatud 1,2 miljonit eurot, millest kuni 690

MERLE PERM:

“Maikuu ei saa me veel kohtade jaotusega tegelema hakata. Seda infot saame jagama hakata tõenäoliselt alles jaanipäevast.”

“

AJAKAVA

Tuleviku tänav lasteaia projekti planeeritav ajakava

- 8. mai kuulutatakse välja ehitushange
- 30. mai ehitushanke tähtaeg
- 4. juuni vallavalitsuse istungil kinnitatakse hanke tulemused
- 19. juuni on varaseim aeg ehitajaga lepingu sõlmimiseks
- 20. juuni on lasteaia rühmad komplekteeritud, algab vanemate teavitamine
- 15. oktoober avab lasteaed ukSED

tuhande osas kaasatakse laenuvahendeid.

Suure tõenäolisusega saavad seal kohad 2009/2010 sündinud lapsed, keda on vanuserühmade lõikes kõige rohkem – ca 108. Aga 100%lise kindlusega seda hetkel öelda ei siiski ei saa, sest kogu seda nn lasteaiamatemaikat tuleb vaadata laiemalt, kaasaates sinna ka Tuleviku tänav maja rühmade jaotuse.

Hetkel on täiendavate lasteaiakohtade tervikvajadus 2013/2014. aastal hinnanguliselt üheksa rühma, mis üldtoodud kahe projekti täismahus realiseerumisel võimaldaks selle praktiliselt rahuldada. Eeldusel, et igal aastal sünnib vallas 140 last (2012. aasta tase, mis on mõni aasta varasemaga oluliselt langenud), siis näitab lasteaiakohtade prognoositav üldvajadus 2018. aastast alates juba langustrendi. Tuleviku tänav hoonesse on projekteeritud ka üks söimerühm ja kõikide seotud projektide realiseerumisel, võib õnnestuda see ka 2014. aastast avada. Prioriteet on siiski täies mahus 3+ aastastele aiakohtade rajamine. ■

1. juunist saab vallast taotleda vajaduspõhist peretoetust

Vajaduspõhise peretoetuse suurus on alates 1. juulist 2013 kuni 2014. aasta lõpuni 9,59 eurot kuus ühe lapsega perele ja 19,18 eurot kuus kahe ja enama lapsega perele.

LK 3

70 aastasesse koosolemisse mahub mitut kihti elu. Ja armastust

Külaskäik Püha külas elava Atsode abielupaari juurde mõjub nagu puhastustuli. Atsode juures saab jalustrabava tänu-likkusega aimu, et maailmas on täitsa olemas veel sellised väärtused nagu ühtehoidmine, hoolimine ja armastus.

LK 9

Kaksikute üksikema üheksa ametit

Elu kaksikutega on nagu hunt Kriimsilmal - ameteid peab lugema kahe käe sõrmedel ja mõnikord tuleb need kõik läbi proovida 24h jooksul.

LK 10

Volikogus aprillis

- Laagri, Veskitammi ja Nõlvaku lasteaedade põhimääruste kinnitamine.
- Saue valla 2013. aasta lisaeelarve vastuvõtmine.
- Laenu võtmise otsustamine Saue valla investeringute finantseerimiseks.
- Kopli 3 ja Kärneri 8 maaüksuste jagamisel tekkivate kinnistute omandamine.
- Maaüksuste munitsipaalomandisse taotlemine.
- Alliku küla Tootsi tee 13 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu vastuvõtmine ja avalikustamine.

**Maakonna rahva-
kultuuripeol osaleb
15 kollektiivi Saue vallast**

1. juunil toimub Keila linnas Harju maakonna laulu- ja tantsupidu, kuhu on rekordilise 6300 osaleja seas end üles andnud ka Saue valla harrastajad. Üle seitsme aasta taas toimuva Harjumaa laulu- ja tantsupeo motoks on „Ajamustrid“, millega tähistavad maakonna rahvakultuuri kollektiivid 120. aasta möödumist esimesest maakonna laulupeost. Peol esinevad kõik vanuserühmad alates 1. klassist kuni memmede-taatideni. Registreerunuid osalejaid on 6300 lauljat, tantsijat ja pillimeest 319 kollektiivist. Laulu- ja tantsupidu, mis leiab aset Keila lauluväljaku vallide vahel, saab alguse Keila kiriku juurest suurejoonelise rongkäiguga. Pidul on tasuta üritus nii osalejatele kui ka publikule, samaaegselt toimub lastekaitsepäeva tähistamine lastelinnaku ja Keila linna 75. aastapäeva tähistamine ja laat.

SAUE VALLALEHT KODUVALD**Toimetis:**

Veskitammi tee 4, Laagri,
Saue vald, Harjumaa
tel: 654 1156, 525 4146
e-post: annely.sumre@sauevald.ee

**Reklaamisoov esitada e-posti
aadressil reklaam@sauevald.ee**

Kohaliku ettevõtluse toetamise eesmärgil on Saue valda registreeritud ettevõtjatele reklaami esitamine vallalehes ca 50% soodsam

TEED JA TÄNAVAD**Algab tee-ehituse hooaeg**

Maikuu algab tänavune teederemondi hooaeg ja maikuu vallaleht on paras koht suviste plaanide tutvustamiseks.

MIKK LÖHMUS
abivallavanem

Asulate teed saavad mustkatte Kui 2011-2012 ehitati Laagris, Hiiurus ja Vanamõisas ühisveevärgi- ja kanalisatsioonitrasse, siis tänavu alustatakse kanaliseeritud piirkondades mustkatete ehitusega. Suuremad objektid on järgmised:

Udu piirkond Laagris

Mustkatte saavad Nõlvaku, Rästiku ja Meelespea tänavad. Lisaks eelnimetatutele ehitatakse Nõlvaku ja Vanasilla ristmik ümber ringiristmikuks ning uuendatakse piirkonna kraavitus- nii mitmedki sealsed elanikud on hädas liigveega. Tööd sealkandis algasid juba maikuu alguses. Tööd hakkab tegema OÜ Riab Teedehitus, tööde kogumaksumus on 170 000 eurot.

Pilliroo tänav piirkond Laagris

Maikuu lõpetatakse Vesiroosi ja Pilliroo põiktänavate kapitaalremont, tänavad saavad endale pinnatud mustkatte. Teed ehitab valmis AS Lemmikäinen ja ehituse kogumaksumus 199 000 eurot. Lisaks läheb veel enne jaanipäeva töösse Uus-Pilliroo tänav, töövõtja leidmiseks on välja kuulutatud hange.

Hiiuru osas on välja kuulutatud hange äärmisel halvas seisukorras Kivi-aia tänav alguse rekonstrueerimiseks (Lepiku tee ja Paldiski maantee vahel), samuti saab pinnatud mustkatte Lepiku tee.

■ Nõlvaku tänav Laagris

Kasesalu kergliiklustee pikeneb

Ääsmäe rahvast hakkab rõõmustama Kasesalu kergliiklustee II etapp, tulevane kergliiklustee hakkab kulgema Kasesalu tänav äärest Kasesalu 22 elamuni. Tööde maksumuseks on peaaegu 50 000 eurot ja edukaks pakkujaks OÜ Riab Teedehitus.

Pindamine pikendab teede eluiga

Et asfaltkate või purustatud asfaltist kate püsiks kauem, on vajalik seda teatud tsükliga pinnata. Suuremad pindamistööd toimuvad tänavu järgmistel teedel: Sac, Tuulemurru, Vac, Seljaku ja Vanasilla tänavatel (jõeni minevad umbteed) Laagris, Põlluääre ja Välja teel Vanamõisas, Puiestee tänaval Valingul, Posti teel Kiial, Vatsla teel Vatslas, Pärna teel Tuulas ja Uuel tänaval Hiiurus. Lehe illumise ajal on korraldamisel hange pindaja leidmiseks.

Mis on kavas kruuskattega teedel?

2013. aastal algab Välja tee kapitaalremont, selle lõpptulemuseks peab olema

mustkate kuni Suurevälja teeni, tänavu ehitatakse tee aluskihte (tee aluskihtides on savi ja muld, millest on tingitud tee väga niru seisukord kevadeti ja sügiseti) ning teetammi kuivatamiseks vajalikke kraave. Teepervede äravedu ja kraavitus-tööd on kavas Altküla, Pikamäe, Voore, Mäe teel jm, samuti veetakse vajadusel peale kruusa.

Maikuu jooksul tehakse ka tolmutõrjet elamutega piirnevates teelõikudes.

Kotka tee järjekorras

Aasta mahukaim teeprojekt on Alliku küla Kotka tee. Praegu on veel lõpetamata ja lõplikult lahendamata tee ja teeluse veevärgi- ja kanalisatsiooni projekteerimise ja ehitamise küsimused ning sellepärast saab Kotka teest täpsemalt kirjutada järgmises lehenumbri. Lisaküsimustega võib pöörduda teedespetsialist Indrek Brandmeisteri poole telefoni 6541155, indrek.brandmeister@sauevald.ee või abivallavanem Mikk Lohmuse poole telefonil 5119343, e-post mikk.lohmus@sauevald.ee. ■

FINANTS**Lisaeelarve keskendub kooli ja lasteaiakohtadele**

Aprillikuu volikogu istungil kinnitati 2013. aasta lisaeelarve, millega tulumaksu-tulu kasvas 7%.

MARGUS
RANDMA
rahandusosakonna
juhataja

Tulumaksu-tulu kasvas lisaeelarvega 7%, suurenes varasema 7 401 071 euro pealt 516 739 eurot, saavutades taseme 7 917 810 eurot. Täiendavat tulumaksu-tulu võimaldas eelarvesse planeerida möödunud kvartalil enamlaekumine – nimelt laekus käesoleva aasta I kvartaliga tulumaksu rohkem kui 2010., 2011., ja 2012. aastal samal perioodil. Põhjusteks elanikkonna suurenemine ning makrotasemel muudatused tööjõuturul. Ka reklaamimaksu-tulu on lisaeelarvega suurendatud. On positiivne ja tunnustamist vääriv trend, et piirkonna ettevõtted panustavad senisest enam valla eelarvesse, kuigi absoluutnumbrid ei ole eelarve mahuga võrreldes suured. Eelkõige on elavnenud reklaamitegevus Laagri piirkonnas – Rimi hypermarketi,

Bauhofi, Hortese ja Comarketi näol.

Kaupade ja teenuste müügist on tulu juurde planeeritud tulenevalt alates 2013. aasta sügisest avatavatest uutest lasteaiaühendest Laagris ja Ääsmäel. Muus osas on põhitegevuse tulused muudetud niivõrd, kui see on vajalik olnud valla eelarve vastavusse viimiseks aasta alguses kinnitatud riigieelarvega.

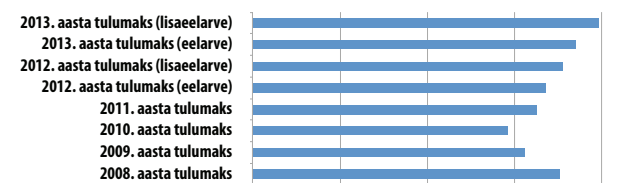
Põhitegevuse kulused täiendati eelkõige lasteaedade osas

Põhitegevuse kulude osas on toimunud kulude suurenemine eelkõige tulenevalt plaanist luua sügisest juurde lasteaiakohti. Olulisematest täiendavatest kuludest saab välja tuua täiendavad personali- ja majandamiskulud Ääsmäe Lasteaia uute rühmade ja Laagrisse rajatava Tuleviku tänav lasteaia majandamiseks.

Täiendavad investeeringud suunatud haridusse

Investeermistegevuse eelarveosas on peamine muudatus senisest va-

rasemaks tõstetud Laagri Kooli laiendamine summas 1,2 miljonit eurot. Laagri Kooli laiendamine on ette nähtud ka kinnitatud Saue valla eelarvestrateegias, ent selle elluviimine toodi lisaeelarvega 2014/2015. aastast käesolevasse aastasse. Seega- pikemaajalises vaates ei ole Laagri Kooli laiendamine

täiendav väljaminek, eelduse järgi peaks ehitusturu konjunktuuri arvestades Laagri Kooli laiendamine käesoleval aastal kujunema kokkuvõttes isegi odavamaks, kui see oleks 2014/2015 aastal. Lisaks võimaldab ehitamise varasemaks toomine avada kooli ruumides ka kolm ajutist lasteaiaühendat juba 2014. aasta varakevadest, millega oluliselt leevendub

lasteaia kohtade puudus, mille kõrgete eelmisel ja käesoleval aastal on saabunud.

Kuni 20% investeeringutest katab laen

Lisaeelarvega on Saue Vallavalitsuse 2013. aasta investeeringute maht 3,4 miljonit eurot. Sellest kuni 690 000 eurot kaetakse laenuvahendite arvelt. Koos lisaeelarvega võttis volikogu

vastu otsuse nõustuda laenuvahendite kaasamisega. Sisuliselt on laenu sihtotstarbeline – Laagri Kooli laiendamise finantseerimiseks. Keh-tivas eelarvestrateegias on seni ette nähtud kooli laiendamise finantseerimiseks laenu võtta 2014. aastal ca 1,1 miljonit eurot, väiksemas mahus laenuvahendite kasvamist ja ehitamist varasemat alustamist võimaldab

eelarvetulude kavandatud kiirem taastumine ja tervikuna tugevnenud eelarvepositsioon. Samas tuleb tõdeda, et kogu investeerimistegevuse finantseerimise planeerimise osas oleme pidanud väga täpseid arvestusi tegema.

Laenu osas on ehk oluline välja tuua, et tegemist on vallavalitsusele volikogu poolt võimaldatud laenu-miidiga, mille kasutamine täies mahus ei pruugi olla vajalik. Laenu võtmine on kooskõlas finantsdistipliini nõuetega – peale laenu võtmist oleks vallavalitsuse netovõlakkoormus ca 57%, üldine lubatud määr on 60%.

Hinnates põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude ja investeermistegevuse mahtude muutumist ühes finantsraamistikus, saab kinnitada, et kuigi lisaeelarvega likviidsete vahendite hulk oluliselt väheneb, suureneb valla põhitegevuse tulem (põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe) ehk igapäevase majandamise efektiivsuse näitaja paraneb. ■

SOTSIAAL

Alates 1. juunist saab vallast taotleda vajaduspõhist peretoetust

Taotlusi vaatab läbi ja raha maksab välja küll vallavalitsus, aga tegemist on siiski riikliku toetusega. Vajaduspõhise peretoetuse suurus on alates 1. juulist 2013 kuni 2014. aasta lõpuni 9,59 eurot kuus ühe lapsega perele ja 19,18 eurot kuus kahe ja enama lapsega perele.

SOTSIAALMINISTEERIUM
www.sm.ee

Vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri kehtestab Riigikogu igaks eelarveaastaks riigieelarvega. 2013. aastal on vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiir perekonna esimesele liikmele 280 eurot kuus. Igale järgnevale vähemalt 14-aastasele perekonnaliikmele on vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiir 140 eurot kuus ning igale alla 14-aastasele perekonnaliikmele 84 eurot kuus.

Vajaduspõhist peretoetust on õigus saada perekonnal, kelle liikmete hulka kuulub vähemalt üks lapsetoetust saav laps, kui perekonna keskmine kuine netosissetulek on taotluse esitamise kuule eelnenud kolmel kalendrikuul olnud alla vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri.

Keda loetakse perekonnaks?

Vajaduspõhise peretoetuse määramisel loetakse perekonna liikmeteks abielus või abielust suhetes olevad samas eluruumis elavad isikud, nende abivajavad lapsed ja vanemad või muud üht või enam tuluallikat ühiselt kasutavad või ühise majapidamisega isikud. Perekonna koosseisu loetakse ka perekonnast eemalviibivad õpilased juhul, kui nende rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressiandmed langevad kokku perekonna elukoha aadressiandmetega. Samuti loetakse perekonna koosseisu need õpilased, kelle rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressiandmed ei lange kokku perekonnaliikmete elukoha aadressiandmetega, kuid kelle eest makstakse perekonnaliikmele lapsetoetust. Perekonna kohta saab esitada ainult ühe taotluse vajaduspõhise peretoetuse saamiseks.

Milliseid tulusid sissetulekutena arvestatakse?

Perekonna sissetulekute hulka arvatakse kõikide pereliikmete toetuse taotlemisele eelneva

kolme kuu tulud, mis ei ole allpool erandina välja toodud. Näiteks arvatakse sissetulekute hulka saadud töötasu, peretoetused (v.a kolmanda ja järgneva lapse lapsetoetus kahe lapsetoetuse määra ulatuses iga nimetatud lapsetoetust saava lapse kohta), töötuskindlustushüvitis, töötutoetus, saadud elatis, elatisabi, pension, puudega vanema toetus, tulumaksu tagastus, muu sissetulek.

Milliseid tulusid ei arvestata?

- Ühekordseid toetusi, mida on üksikisikule, perekonnale või selle liikmetele makstud riigi- või kohaliku eelarve vahenditest.
- Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel makstavaid toetusi, välja arvatud puudega vanema toetus.
- Riigi tagatisel antud õppelaenu.
- Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse alusel makstavat stipendiumi ning sõidu- ja majutustoetust. Õppetootuste ja õppelaenu seaduse alusel makstud vajaduspõhist õppetootust;
- Riiklike peretoetuste seaduse alusel makstavat kolmanda ja järgneva lapse lapsetoetust kahe lapsetoetuse määra (st 19,18 euro) ulatuses iga nimetatud lapsetoetust saava lapse kohta;
- Vajaduspõhist peretoetust.

Taotlemisele eelneva kolme kuu sissetulekute arvutatakse välja keskmine kuine tulu. Kui see jääb alla vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri, on perel õigus saada vajaduspõhist peretoetust taotlemisele järgneva kolme kuu jooksul

Kuidas taotlus esitada?

- Toetuse taotleja esitab vajaduspõhise peretoetuse saamiseks avalduse hiljemalt kuu viimaseks tööpäevaks valla- või linnavalitsusele, kelle halduspiirkonnas ta alaliselt või püsivalt elab.
- Vajaduspõhise peretoetuse taotlemiseks esitatakse avaldus (saadaval www.sauvald.ee ja paberkanalil sotsiaalosakonnast), milles mär-

NÄIDE VAJADUSPÕHISE PERETOETUSE SISSETULEKUPIIRI KOHTA 2013. AASTAL

4-liikmeline perekond, kus on 2 täiskasvanut, üks 14-aastane või vanem laps ja üks alla 14-aastane laps. Sellise perekonna vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiir on 644 eurot (280 esimene pereliige + 140 järgnev vähemalt 14-aastane perekonnaliige + 140 järgnev vähemalt 14-aastane perekonnaliige + 84 alla 14-aastane liige = 644). Seega saab pere 2013. aastal vajaduspõhist peretoetust taotlemisele järgneval kolmel kuul juhul, kui perekonna kolme taotlemisele eelneva kuu keskmine netosissetulek on väiksem kui 644 eurot kuus.

gitakse ära perekonnaliikmete nimed ja nende isikukoodid või sünniajad.

- Avaldusele tuleb lisada dokumendid, mis tõendavad perekonnaliikmete avalduse esitamisele eelnenud kolmel kuul saadud netosissetulekut ja makstud elatise suurust.
- Otsuse toetuse määramise kohta teeb valla- või linnavalitsus kümne tööpäeva jooksul pärast kõigi dokumentide esitamist. Toetus makstakse välja hiljemalt 20. kuupäevaks igal avalduse esitamise kuule järgneval kolmel kuul.
- Perede puhul, kus on põhikooli lõpetanud 16-aastane laps, võib taotluse esitamise korral septembrikuus otsuse tegemine võtta kauem aega, sest eelnevalt on vaja saada andmed lapse õppimise jätkamise ning sellega seonduvalt lapsetoetuse saamise kohta.
- Valla- või linnavalitsus võib jätta vajaduspõhise peretoetus määramata, kui vajaduspõhise peretoetuse taotlejal või tema eestkostetaval on õigus elatist saada, kuid elatise saamise kohta ei esitata dokumenti või elatise sissenõudmisest keeldutakse.
- Toetuse andmisest keeldumise otsus tehakse isikule teatavaks kirjalikus vormis viie tööpäeva jooksul, arvates otsuse tegemise päevast. ■

Parim noor instrumentalist 2013 elab Kiia külas

17. märtsil toimus Eesti Muusikakoolide Liidu poolt korraldatud vabariiklik konkurss "Parim noor instrumentalist 2013" klaveri- ja puhkpilliõpilastele.

Klaveriõpilaste nooremas vanuserühmas saavutas I koha 10-aastane Leo-Mattias Leete, kes elab Saue vallas, Kiia külas. Leo-Mattias õpib klaverit Tallinna Muusikakooli 3. klassis ja tema õpetajaks on Marika Vurma. Põhiharidust omandab 21. Koolis, muusikalise kallakuga klassis. Kooli juures tegutseb ka Lydia ja Tomi Rahula juhitud Tallinna Poistekoor, kus Leo-Mattias juba 3 aastat laulnud.

Laulmist alustas ta juba 6 aastasest Rahvuskooper Estonia poistekooris.

Seoses filiaali laienemisega kuulutab Laagri Lasteaia Ääsmäe filiaal välja konkursi

LASTEIAIÕPETAJATE ja LOGOPEEDI (1,0) ja ÕPETAJA ABI

vabadele ametikohtadele. Tööle asumise aeg 12.08.2013 Avaldus, CV ning kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopiad saata aadressil Kasesalu 10A, Ääsmäe 76402, Harjumaa või aasame.lasteaed@mail.ee Info tel 6086165

Pooltuhat sauevallakat osales kodukandi talgutel

Tänavune ilus ja soe ilm meelitas lähiehitajate heakorra eest muret tundvat sauevallakat kodudest välja ning esialgse kokkuvõtte kohaselt oli talgutel osalejaid tublisti üle poole tuhande.

Esile tuleb tõsta Ääsmäe külalatalguid, kus osalejaid oli lõpuks koguni 178. Talgute raames istutati puid (Laagri, Ääsmäe, Vanamõisa Välja piirkond, Koidu), korrastati Maidla paisjärve kallas, püstitati küla lipuvarras (Kiia), istutati lilli (Ääsmäe, Jõgisoo, Vanamõisa, Maidla jt), korrastati täiesti uue tee trass (Viinakõogi tee Ääsmäel), lõigati võsa (Vatsla) jne. Prügi ja prahti koristati igal pool.

Saue Vallavalitsus tänab kõiki talgupäeval osalejaid, tänu teile sai koduvald jällegi palju ilusamaks.

Maidlas oli talgutel väljas 38-pealine seltskond. Rehad-luud lasti käiku seltsimaja ümber, aga tõsine töötegemine käis paisjärve ümber. Juba varasemalt tellitud kivikamakad mähiti võrgust karkassidesse, tulemuseks kaunis raamistus paisjärve äärsele rannaribale, et autodega otse vee äärde rammida ei saaks ja suvemõnude nautijatel turvaline puhata oleks.

Ääsmäe ja Tagametsa külates oli sel aastal 9 talguobjekti: Harutee võsatalgud; Mõisaallee korrastustalgud; Salukandi mäguväljaku korrastustalgud; Tagametsa küla korrastustalgud; Viinakõogitee korrastustalgud; Kasesalu tänava haljastustalgud; Külaplatsi korrastustalgud; Kasemäe kraavi puhastustalgud; Hageri tee puhastustalgud. Talgute käigus sai teeäärde puhastatud talve jooksul tekkinud prahist, võsast ja oktest, täideti teeääri täitepinnasega, istutatud ning ümberistutatud puid ja lilli, külvati muru, valmistati suveks ette lillepeenrad, väetati ja multšiti, riisuti alleeäärde põhust, paigaldati infotahvliid, pingid, prügi-kastid ja lillevaasid, valmistati lipumast ja 20 palgist pinki külaplatsile, valmis ka külaplatsile uus võrkpalliplats suviste pallimängu harrastajatele, värviti kiiged ja pingid.

SAUE VALLA AMETLIKUD PLANEERINGUTEATED

SAUE VALLA TERRITOORIUMIL APRILLIS 2013 ON KEHTESTATUD JÄRGMINE DETAILPLANEERING:

Saue Vallavalitsus kehtestas 9.04.2013 korraldusega nr 242 Ääsmäe külas **Kopli 1** ja lähiala detailplaneeringu. Detailplaneeringuga kavandatakse Ääsmäe külas asuvale Kopli 1 (katastritunnusega 72704:002:0533, suurus 6,26 ha, sihtotstarve - maatulundusmaa 100%) kinnistule külakeskuse, üksikelamute ning äri- ja tootmishoonete rajamist. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on Kopli 1 kinnistu maasihtotstarbe muutmine ning jagamine 14-ks väikeelamu-, transpordi-, äri-, tootmis- ja sotsiaalmaa (üldkasutatava maa ja ühiskondlike ehitiste maa) sihtotstarbega krundiks, millest 6 krunti (suurustega 1 787 – 2 564 m²) kavandatakse väikeelamute ja abihoonete rajamiseks, 4 krunti (suurustega 4 045 – 8 042 m²) äri- ja tootmishoonete rajamiseks, 1 liitsihtotstarbega 30% äri- ja 70% sotsiaalmaa (ühiskondlike ehitiste maa) krunt (suurusega 1,0 ha) külakeskuse põhihoone ning koos seda teenindavate hoonete ja rajatiste püstitamiseks, 1 üldkasutatava maa sihtotstarbega (haljasala) krunt ning 2 transpordimaa krunt juurdepääsude rajamiseks. Planeeringuga lahendatakse juurdepääsud planeeritavale alale, tehnovõrkude varustus ning määratakse keskkonnakaitseelised abinõud. Juurdepääs planeeringualale nähaksete 11402 Ääsmäe teelt. Planeeritavat ala läbib kirde-edela suunaliselt kergliiklustee, mis säilib ka antud planeeringuga. Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringuks taotletav maa-ala tiheasustusega alal Tallinn-Pärnu-Ikla maantee ja 11402 Ääsmäe tee vahelisel ca 6,3 ha suurusel maatulundusmaa sihtotstarbega maa-alal. Planeeritav maa-ala külgneb olemasoleva Ääsmäe küla, tagades asumi kompaktse laienemise. Tegemist on hoonestamata ja osaliselt kõrghaljastusega kaetud maa-alaga. Lähiumbrusesse jäävad osaliselt hoonestamata maatulundusmaad ning küla keskusala väikeelamud. Külakeskuse loomine sisaldub Saue valla arengukavas 2010-2015 (2026), see aitab kaasa kvaliteetse elukeskkonna loomisele Ääsmäe külas ning on oluline külaliikumise edendamiseks. Loodava külakeskusega tagatakse uute töökohtade tekkimine ning piirkonna elanikele vabaaja veetmise võimalused. Funktsionaalselt seoselt on planeeringu ala asukoht igati sobiv külakeskuse, üksikelamute ja äri- ja tootmishoonete rajamiseks, kuna külgneb vahetult Ääsmäe küla tiheasustusalaga, olles selle kompaktseks laienduseks, ning antud piirkonnas on olemas ka sobiv infrastruktuur. Moodustatavale äri- ja sotsiaalmaa krundile on planeeritud ehitada külakeskuse kuni 3-korruseline põhihoone (kõrgusega 13,0 m) ning lisaks seda teenindavad hooned ja rajatised (vabaõhulava, lõkkeplats, grillikoda jne). Äri- ja tootmismaa kruntidele võib kavandada keskkonda mittekahjustavaid äri- ja tootmistegevusi. Nendeks võivad olla eelkõige kaubandus-, toitlustus-, majutus- ja muud teenindusettevõtted või logistiline tegevus, laondus ning vähese tootmisega tegevus. Planeeringualast ida suunas paiknevad hoonestatud elamumaad. Elamualade läheduse tõttu pole keskkonda saastavad tegevused planeeringualal lubatud. Lubatud on sellised äritegevused, mille võimalik negatiivne mõju (müra, vibratsioon jms) ei ulatu väljapoole krundipiire. Äri- ja tootmismaa kruntidele on lubatud ehitada üks põhihoone ja seda teenindavad hooned, kõrgustega kuni 13,0 m. Elamukrundid on planeeritud Tallinn-Pärnu-Ikla maantee sanitaarkaitsealast väljapoole metsa serva, jätkuna olemasolevale elamualale. Seoses külaelanike sooviga piirata väliürituste heli levimist lähemate olemasolevate elamute suunas, on ette nähtud võimalus paigaldada 11402 Ääsmäe tee serva müratõkkesein kõrgusega 3,0 m ja pikkusega 45,0m. Müratõkkesein projekteeritakse peale külakeskuse hoonete projekteerimist, kui on täpsustatud rajatavate hoonete mahud ja omavaheline paiknemine, et oleks täpselt võimalik hinnata külaplatsilt heli levimise suunda ja peegeldumist teistelt hoonetelt. Müratõkkeseina materjal täpsustatakse samuti projekteerimise käigus, arvestades selle sobimisega küla keskkonda, samuti vastupidavust tuule- ning teehoiutöödel kuhjuva lume koormusele. Alates 1. jaanuarist 2013 jõustunud Saue valla üldplaneeringus on käesoleva planeeringulahendusega juba arvestatud st maa-ala on juba kajastatud küla tiheasustusega keskusala koosseisus olevana (st selle laienduse) ning seega on detailplaneering üldplaneeringu kohane. Kehtestatud Kopli 1 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu jooniste ja seletuskirjaga on võimalik tutvuda Saue valla veebilehel <http://sauevald.kovtp.ee/et/kehtestatud-detailplaneeringud>.

DETAILPLANEERINGUTE AVALIKUD VÄLJAPANEKUD JA ARUTELUD

Saue Vallavolikogu võttis 25.04.2013 otsusega nr 28 vastu ja suunas avalikustamisele Alliku küla **Tootsi tee 13** kinnistu (katastritunnus 72701:002:1428, sihtotstarve – elamumaa 100%, suurus 2 016 m²) ja lähiala detailplaneeringu. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on moodustada krunt ühe olemasoleva majavallduse juurde ning krunt ühe uue üksikelamu ja abihoonete rajamiseks. Lahendatud on juurdepääsuteed ning kruntide tehnovarustus, esitatud servituutide vajadus, määratud haljastuse ja heakorrastuse nõuded. Kinnistu on hoonestatud, millel asub olemasolev majavalldus. Detailplaneeringuga kavandatakse kinnistu jagamist kaheks elamumaa sihtotstarbega krundiks (suurustega 1 008 m²) ning määratakse ehitusõigus ja hoonestustingimused üksikelamute ja abihoonete rajamiseks. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on vastuolus Saue valla üldplaneeringu põhimõttega moodustada üksikelamute püstitamiseks alla 1 500 m² suuruseid kinnistuid. Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringuks taotletav maa-ala tiheasustusalas ning planeeritava maa-ala maakasutuse juhtotstarbeks on määratud pere- ja ridaelamumaa. Planeerimisel tuleb lähtuda Saue valla üldplaneeringuga kehtestatud krundi miinimumsuurustest ja tiheasustusele vastavatest planeerimispiirangutest - tiheasustusalal uute üksikelamute kruntide suuruseks peab üldjuhul olema 1 500 - 2 400 m². Tootsi tee 13 kinnistu suurus on 2 016 m². Planeeritav ala paikneb piirkonnas, kus on varem osaliselt väljaehitatud infrastruktuuriga elurajoon. Planeeringuala ümbritsevad elamumaa sihtotstarbega osaliselt hoonestatud kinnistud. Arvestades piirkonnas väljakujunenud hoonestust ja elamukruntide suurust, ei tekita vastuolu kahe 1 008 m² elamukrundi moodustamine ja hoonestamine tiheasustuse põhimõtetega, sest kogu piirkonna hoonestus on planeeritud üsna tihedalt ning on hoonestatud põhiliselt ühepere- ja ridaelamutega, kus elamukruntide suurusteks on ca 1 500 m² - 2 500 m².

Tootsi tee 13 kinnistu detailplaneeringu avalik väljapanek toimub **16.05.2013 kuni 13.06.2013 kella 8.00-16.30** (kolmapäeviti kuni 18.30-ni ja reedeti kella 14.00-ni) Saue vallamajas, Veskitammi 4, Laagri alevik, kus on võimalik tutvuda detailplaneeringu materjalidega. Tootsi tee 13 kinnistu detailplaneeringu avalik arutelu toimub 17.06.2013 kell 16.00 Saue Vallavalituse ruumides, Laagri alevik, Veskitammi 4.

Saue Vallavalitsus teatab, et **16.05.2013** kell 16.00 toimub Saue Vallavalituse ruumides (Laagri alevik, Veskitammi 4) **Aila küla Hansu** (72701:003:0291, suurus 24 616 m², sihtotstarve maatulundusmaa 100%) kinnistu detailplaneeringu avalik arutelu. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on Hansu kinnistu maasihtotstarbe osaline muutmine elamumaaks ning jagamine kaheks kinnistuks, millest üks moodustatakse olemasoleva majavallduse juurde (suurus 19 616 m²) ja teine kinnistu (suurus 5000 m²) uue üksikelamu ja abihoonete ehitamiseks. Lahendatud on juurdepääsuteed ning kruntide tehnovarustus, esitatud servituutide vajadus, määratud haljastuse ja heakorrastuse nõuded. Hansu kinnistu on hoonestatud, millel asub olemasolev majavalldus. Detailplaneeringu algatamisel võeti aluseks kehtiv Saue valla üldplaneering, mille kohaselt hajaasustusalal minimaalseks elamumaa sihtotstarbega katastriüksuse suuruseks võis olla 5 000 m² ning algatav detailplaneering ei sisaldanud Saue valla üldplaneeringu muutmise ettepanekut. Detailplaneering on vastuolus Saue valla uue üldplaneeringuga, mis jõustus 01.01.2013. Valla üldplaneeringu seletuskiri sätestab, et ehitusõiguse saamiseks hajaasustusalal peab moodustatava uue kinnistu suurus olema vähemalt 1,0 ha. Hansu kinnistu detailplaneeringut ei ole viidud vastavusse kehtiva valla üldplaneeringuga ning planeeringut menetletakse edasi üldplaneeringut muutuva. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek vähendada Saue valla üldplaneeringuga sätestatud arvulisi tingimusi üksikelamu ehitamiseks hajaasustusega alal Hansu kinnistul. Saue Vallavolikogu võttis 28.02.2013 otsusega nr 14 vastu ja suunas avalikustamisele Aila küla Hansu kinnistu ja lähiala detailplaneeringu. Detailplaneeringu avalik väljapanek toimus 23.03.2013 kuni 17.04.2013. Avalikul väljapaneku perioodil kirjalikke vastuväiteid ega ettepanekuid ei esitatud.

Saue valla territooriumil aprillis 2013 ei algatatud detailplaneeringuid.

Avaliku väljapaneku kestel on võimalik tutvuda detailplaneeringute jooniste ja seletuskirjaga elektrooniliselt valla veebilehel <http://sauevald.kovtp.ee/et/avalikud-valjapanekud-ja-arutelud>.

Lähemat informatsiooni saab planeeringute spetsialistilt Maili Metsaotsalt 654 1157, maili metsaots@sauevald.ee.

PLANEERIMINE

Olulise ruumilise mõjuga objekti asukoha eelvalik Lääne-Harjumaal

AS Eesti Energia uurib tuuleenergeetika arendamise võimalusi (tuuleelektrijaama (kasutatakse ka tuulikupark, tuulepark) rajamist) Lääne-Harjumaal.

MARIKA PÄRN
Hendrikson & Ko

Kuna olulise ruumilise mõjuga objekti (tuuleelektrijaam) võimalikud asukohad jäävad mitme kohaliku omavalitsuse territooriumile ja võimalikke asukohti on rohkem kui kaks, siis tehakse asukoha eelvalik vastavalt planeerimiseseaduse §292. Asukoha eelvaliku teeb AS Eesti Energia kui olulise ruumilise mõjuga objekti chitamisest huvitatud juriidiline isik. Asukoha eelvaliku protsessi läbiviimiseks ja selle käigus koostatavate analüüside koostamiseks on sõlmitud leping OÜga Hendrikson&Ko. Asukoha eelvaliku protsessi raames korraldatakse avalikud arutelud olulise ruumilise mõjuga objekti asukoha võimalikes kohalikes omavalitsustes. Arutelude ajad ja kohad täpsustuvad protsessi käigus, neist teavitatakse omavalitsuste kodulehtedel ning üleriigilise levikuga päevalehes, regulaarselt ilmuvas maakonnalehes ja vähemalt üks kord kuus ilmuvas valla- või linnalehes. Asukoha eelvalik ei ole veel aluseks tuuleelektrijaama rajamisele, vaid sellele järgneb avalik planeerimisprotsess vastavalt planeerimiseseadusele. Eelvaliku alusel algatab kohalik omavalitsus või maavanem olulise ruumilise mõjuga objekti planeeringu (planeerimiseseaduse § 292). Täpsem informatsioon teema kohta ASilt Eesti Energia, kontaktisik Tanel Kivipõld, tel 715 2707.

MUUSIKA

Pisikesed sauevallakad tõid maakondlikult lauluvõistluselt neli medalikohta

5. aprillil toimus Ääsmäe Põhikoolis taas iga-aastane laste lauluvõistlus Saue Valla Laululaps 2013, mille parimad saadeti maakondlikule võistulaulmisele. Tagasi tuldi nelja auhinnalise kohaga.

PIRET KUNTS
Ääsmäe Põhikool

Võistlustulle astus veidi enam kui 30 3-15-aastast noort lauljat. Vanim vanuserühm (16-18-aastased) jäi seekord esindamata. Rõõmu teeb aga väikeste laululaste rohkearvuline ja heatasemeline pealekasv. Laululaste iga aastaga paranevat taset kiitis ka mitmendat korda žürii esimehe rollis olev Mait Maltis. Tublid ja kiitust vääriwad olid kindlasti kõik võistlusele tulnud lauljad. Loodan, et kena muusikaelamuse ja hea kogemuse võrra rikkamaks said kõik. Kuid nagu ikka võistlustel, valiti ka siin parimatest parimad ning igast vanuserühmast kaks kõige-kõige tublimat esindasid Saue valda Harjumaa Laululaps 2013 võistlusel Kiili Rahvamajas 26-27. aprillil.

3-4-aastased:

Karmen Lisette Piibar, juhendaja Linda Kardna.

Kevin Allik, juhendaja Elviira Alamaa (maakondlikult oma vanusegrupis 1. koht).

5-6-aastased:

Oskar Kiilberg, juhendaja Linda Kardna (maakondlikult oma vanusegrupis 1. koht).

Rebeka Ojaveski, juhendaja Astra Põder (maakondlikult oma vanusegrupis 1. koht).

5-6-aastaste vanuserühma parimad. Meie Oskar (paremalt neljas) ja Rebeka (paremalt esimene).

7-9-aastased:

Kätri Kiilberg, juhendaja Külli Kiivet (maakondlikult oma vanusegrupis 2. koht).

Grettel Eerik, juhendaja Külli Kiivet (maakondlikult konkursil dünaamilise laulu eripreemia).

10-12-aastased:

Saara Kaldma, juhendaja Jaanika Kuusik Maarja Ann Ormisson, juhendaja Piret Puusta.

13-15-aastased:

Birte Murik, juhendaja Piret Puusta.
Egne Korol, juhendaja Linda Kardna.

Rõõmustav on tõdeda, et Saue valda toodi maakondlikult finaolvõistluselt sui-

sa neli auhinnalist kohta! Neist kaks ühte perre. 3-4-aastaste poiste konkursi pani kinni Kevin Allik, 5-6-aastaste lauljate seas võidutses Oskar Kiilberg, 5-6-aastaste tüdrukute seas Rebeka Ojaveski ning 7-9-aastaste tüdrukute seas sai teise koha Kätri Kiilberg.

Kiilis olid vaieldamatult tublid ka need, kes seekord esikolmikusse ei jõudnud. Ei läinud meie valla pesamunal sõnad meelest ega värisenud hää suurematel staarihakatistel. Kommentaar finaalpäevast: „Ja mis seal ikka karta, saal ja lava väiksemad kui Ääsmäel!“.

Tänud kõigile selleaastase võistluse osalejatele, õpetajatele, abilistele ja katkematu laululusti järgmise võistluse ni ning kindlasti kauemaks. ■

SPORT

Laagri Kooli meistrivõistlused on leidnud kindla koha malemaastikul

Laagri Koolis toimusid 20. aprillil järjekordsed meistrivõistlused males, juba kolmandat korda. Võistlused toimusid ühe turniirina, kuid arvestus käis nelja erineva vanusegrupi osas.

ARDI TEDREMA
Laagri Male arendamise ja edendamise keskus-klubi

TAIGUR TOOMING
Huvialakooli juht

Mängiti viis vooru ajakontrolliga kummalegi võistlejale ühele partiile 15 minutit. Seekord osales 79 last üle Eesti. Huvialakooli juhi Taigur Toominga tubli töö tulemusena olid kõikidele osalejatele auhinnaks Kalevi Mesikäpa dopsküpsised. Iga vanusegrupi viiele parimale olid auhindadeks karikad ja M&M kommipakid.

Malevõistluse avamisel lausus turniiri idee autor proua Viive Tutt: „Hea meel on näha nii palju meest huvitatud lapsi. Hea, et turniir on saanud traditsiooniks. Tänada tuleb Saue valda, et koolimajas saab läbi viia järjest suuremaid malevõist-

lusi“. Meistrivõistluste parimad olid: I-II koht Alex Hendrik Noormets ja Mikk Tomson Laagri Koolist. Mõlemad said viiest mängust viis võitu. Kolmandaks jäi 4,5 punktiga Kārolin Kerem.

Tublid olid oma valla ja Laagri Kooli lapsed. Mikk Tomson oli oma grupis I-II, Robin Liebert ja Rode Robert Tedrema jagasid 4 punktiga 4.-12. kohta (vanusegrupis vastavalt III ja IV koht).

Eraldi vajab tunnustamist I klassi poisi Joosep Laanela tulemus, kes oma vanusegrupis saavutas 3 punktiga väga tubli III koha. Joosep võitis koos Mikk Tomsoniga kaks auhinnakarikat, kuna nad olid ka parimad sauevallakad.

Tublisti mängisid malet ka II klassi poisid Sten Ingerainen ja Joosep Lukin, kes mõlemad said 3 punkti. Kuna nad jagasid omavahel kohti, siis said mõlemad parimate sauevallakatena auhinnakarikad. Andres Laanelal 2,5 p, Mihkel Jessel 2 p. Kristina Katarina Kaljumäel 1 p. ja Georg Volovil 1 p. seekord võib olla nii hästi ei läinud, kuid sellegipoolest olid

nad tublid ning said auhinnaks medalid.

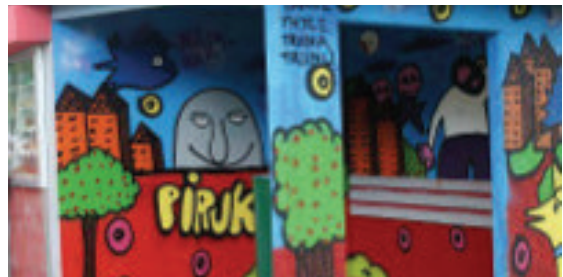
Peamine, et kõik kohaletulnud lapsed said ruudulisel laual proovida jõudu endast tugevamatega. Ükski magus võit ei tule valusate kaotusteta.

Laagri Kooli malevõistluse tase on kolme aasta jooksul kõvasti tõusnud ja turniirist võtavad osa ka reitinguga noor- maletajad. Laagri Kooli meistrivõistlused on leidnud omale kindla koha malemaastikul.

Malefestivali korraldajateks olid Laagri Kool, Huvialakool ning Laagri Male arendamise ja edendamise keskus-klubi. Tubli töö kohtunikena tegid Askold Nassar, Ants Soosõrv ja Monika Tsõganova. Laagri Kooli maleturniiri toetamise eest täname Saue Vallavalitsust, Laagri Kooli lapsevanemaid Meelis Saaresalu ja Kaido Kaaret, Eesti Male Toetusühingut (hr. Toomas Valgmäe) ning Eesti Kultuurkapitali. Siinkohal tahame innustada malehuvilisi lapsi ja noori tegelema arendava malemänguga. Malemängu oskus tuleb igati hele kindlalt ainult kasuks. ■

Sauevallakas
Facebookis

SAUE VALD

Selle pirukaputka luuk on nüüd alatiseks suletud. Ehitis läheb lammutamisele.

LIA NIRK Maalingutest kahju, pirukad küll odavad, ostmiseks kõlbavad vaid hädapärast.

ALLAN AMBERG Kas lammutamise peamiseks põhjuseks sai see, et seal põhiliselt kohalikud parmud hängisid?

RAIDO INGERAINEN See oli päris kole ehitis, hea, et ära kaob, siis kaob ka selle varjualuse mittesihipärase kasutajate seltskond ka sealt ää.

RENÉ RANDVER Miks? Miks peaks kunsti lõhkuma? Mis on lõhkumise alternatiivid? Teel Comarketisse panevad pil- did muige suule.

RAIDO INGERAINEN Rene, seal ei lõhuta kunsti, vaid seda ehitist ja kunst kahjuks saab kannatada tänu sellele. Seda kunsti naudib suht kahtlane seltskond seal kahjuks ja seda lausa tundide kaupa eri sorti puldelid näpus.

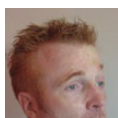
KAIRIT KOPPEL See seltskond kolib lihtsalt järgmise varjualuse alla.....

TIINA RAJA Aga kuhu pirukad kolivad?

RAIDO INGERAINEN Pirukad on ju leivatoas ja samuti seal rongijaama juures olemas, tiba kallimad, aga ka paremad. Viimane muidugi maitseasi.

AIVAR HUNT Maitseasi muidugi, aga polnud neil pirukatel-saiadel viga midagi. Selle "putka" kohupiimataskud ning pehmed piparkoogid on eriti head! Või peab nüüd nentima - olid...

ANDRES LAISK Pirukapesa sulgemine on tegelikult üsna pragmaatilise taustaga. Senine rentnik soovib lihtsalt tegevuse lõpetada. Kuni aastavahetuseni liikusime selles suunas, et koht korda saaks suveks ja väike laienduse projekt oli isegi koostatud ja ehitusluba taotletud ning rendileping meie poolt ette valmistatud, aga kasutaja plaanid ootamatult muutusid. Loodame seda ala edaspidi kasutada vähemalt suveperioodil sobiliku tänavakaubanduse, näiteks aed-, juur- ja puuviljade valiku edendamiseks ja taluturu toetamiseks.

TULE OMADEGA RAPPA ÄÄSMÄE RAPPA

Ääsmäe Küllakogu kutsub sind osalema 11. mail toimuvale kevadmatkale Ääsmäe rabas

Alustame matka kell 10.00 Ääsmäe kooli juures. Matkale registreerimine e-posti teel: aasmae.kyllakogu@gmail.com

NOPPEID NAABRITELT**Nõmmel avati lemmikloomade krematoorium**

Aprillis avati Nõmmel Pääsküla jäätmejaama territooriumil (aadressil Raba tn 40) Tallinna esimene väikeloomade krematoorium, kus energiaallikana kasutatakse kunagisest prügilast toodetavat biogaasi. Väikeloomade krematooriumi rajamise vajaduse tõi asjaolu, et loomade tuhastamise teenus on siiani olnud elanikele raskesti kättesaadav ja kallis. Lemmikloomade krematooriumi ehitamiseks eraldati linna eelarvest 80 000 eurot. Kõige olulisem ja kallim osa antud projektis oli automaatrežiimil töötav põletusahhi, mis soetati hanke teel Ameerikast. Tuhastamise teenust hakkab pakkuma Tallinna Keskkonnaameti hallatav asutus Tallinna Kalmistud. Informatsiooni teenuste kohta saab veebilehelt www.loomakrematoorium.ee.

Nõmme Sõnumid 10. aprill 2013

Aprillis toimus Saue Gümnaasiumis teatrfestival

Festivalil osales kokku 10 näitetruppi. Peale Saue Gümnaasiumi näitetruppide, kes esitasid 5 etendust, astusid üles veel külalisesinejad: Laagri Kooli näitetrupp, Lilleküla Gümnaasiumi näitetrupp, Huvikeskus „Kullo“ näitetrupp ning Tallinna Kanutiaia Noortemajast 2 näitetruppi. Tõsiseid noorteprbleeme käsitlevad etendused olid: „Kõnelused“ (Huvikeskus „Kullo“), etendus „Mirr“ (Tallinna Kanutiaia Noortemaja) ja omaloominguline näidend „Kelle jaoks klassikaline, kelle jaoks mitte“ (Lilleküla Gümnaasium). Põnevaid ja seiklusrohkeid elamusi pakkus ka näidend „Puujala ja Üksilma sõda“ Laagri Kooli noorte esituses. Žürii esimees oli Andres Ots – kauaaegne Pärnu teatri, Noorsooteatri ja Tallinna Linnateatri näitleja ning EMTA lavakooli õppejõud.

PARIM LAVASTUS (PÕHIKOO):

I KOHT – näidend „Kratilood“ (lav. Meelis Sekk, Tallinna Kanutiaia Noortemaja)

II KOHT – näidend „Kõnelused“ (lav. Anne Veesaar, Huvikeskus „Kullo“)

III KOHT – näidend „Puujala ja Üksilma sõda“ (rühmatöö, Laagri Kool)

PARIM LAVASTUS (GÜMNAASIUM):

I KOHT – näidend „Mirr“ (lav. Meelis Sekk, Tallinna Kanutiaia Noortemaja)

II KOHT – näidend „Kelle jaoks klassikaline, kelle jaoks mitte“ (rühmatöö, Lilleküla Gümnaasium)

III KOHT – näidend „Rätsep Õhk“ (lav. Leo Uulma, Saue Gümnaasium)

Näitlejapreemiad jagus ka Laagri Kooli etlejatele:

Karoliine Olle – näidendis „Puujala ja Üksilma sõda“ koerograafia ja suurepärase loomingulise suhtumise eest rollis Ruutu Äss (Laagri Kool)

Jaagup Tuisk – näidendis „Puujala ja Üksilma sõda“ Lauuluem Joru rolli eest (Laagri Kool)

Tarko Juss – näidendis „Puujala ja Üksilma sõda“ Lõõmamehe rolli eest (Laagri Kool)

Saue kooliteatri juht, teatrfestivali korraldaja Leo Uulma

HARIDUS

Prantsusmaalt tagasi tõdemusega - Eesti lasteaedadel ei ole midagi häbeneda

Harjumaa Alushariduse Juhtide Ühendusel on heaks tavaks laiendada lasteaedade direktorite silmaringi ning tutvustada Euroopa Liidu liikmesriikide haridussüsteeme. Seekordne õppereis viis meid Prantsusmaale Loire jõe orgu Montrichardi, tutvuma Prantsusmaa hariduspoliitikaga alusharidussüsteemis.

TIIU INGERAINEN
Laagri Lasteaia direktor
RITA KLEIN
Veskitammi Lasteaia direktor
SILVA KIILBERG
Ääsmäe Lasteaia direktor
MERLE PERM
Nõlvaku Lasteaia direktor

Harjumaa lasteaedade 28 direktorit alustasid oma reisi 25. märtsi varahommikul külmas talves ning pärast paaritunnist lendu maandusime päikeselises ja kevadises Pariisis, kus meid oli ootamas sealne tunnustatud giid-reisisaatja-tõlk Sirje Lefebvre. Prantsusmaal võõrustasid meid kaks lasteasutust, üks neist kohaliku omavalitsuse alluvuses, teine erakooli põhimõttel töötav katoliiklik emakool.

Kohalikud direktorid tutvustasid meile oma maju, töid ja tegemisi. Prantsusmaal on Ecole Maternelle, nn emakooli (lasteaia – algkooli) süsteem, meie mõistet „lasteaed“ seal ei kasutata. Emakooli võetakse lapsi 2,5 aastasel, lapsed jaotatakse vanuse järgi väikeste, keskmiste ja suurte laste osakonnaks. Prantsusmaal käib lasteaias 1/3 kaheaastastest lastest ja peaaegu kõik 3-5-aastased lapsed. See on esimene perekonnaväline kasvatuskoht valdavale

enamusele lastest. Algkool võtab vastu 6-11-aastaseid lapsi, õppekava on riiklik ning kohustuslik kõikidele õpetajatele ja lastele. Prantslaste emapuhkus lõpeb lapse 4-kuuseks saades, mil vanemal on valik, kas võtta lapsehoidja või nn palgata puhkus ja jääda ise lapsega koju.

Lasteaeda suhtutakse kui olulisse osasse lapse haridusteel. Lapsed arendavad seal oma põhilisi andeid, täiustavad keeleoskust ja hakkavad avastama kirjatähtede, numbrite ja loodusainete maailma. Erilist rõhku pannakse lapse loovuse arendamisele. Taolisi emakoole on palju, neid on igas linnaosas ning põhimõte on, et see asuks jalutuskäigu kaugusel. Emakool on kõigile tasuta, maksima peab vaid lõunasöögi eest, kui laps sööb lasteaias. Õpetajad on pedagoogilise eriharidusega ning neil on kohustus end igal õppeaastal täiendada vähemalt 16 tunni ulatuses.

Lasteaed on avatud hommikul üheksast poole viieni öhtul. Turvanõuded on väga karmid: ukсед-värvad on lukus ning kooli ruumidesse lubatakse vaid lapsi. Vanem annab värvaval isiklikult lapse õpetajale üle ja öhtul vastupidi, laps antakse vanemale üle

■ Turvatud õu, kus vanemad ootavad värava taga ja laps antakse vanemale üle isiklikult.

isiklikult. Kui juhtub, et lapsele läheb järgi vanavanem või hoidja, peab see olema eelnevalt kokku lepitud.

Lasteaia on loodud võimalus lastele lõunauinakuks. Magatakse põrandal madratsitel või raamidil, kusjuures vanem toob ise voodipesu. Et Prantsusmaal on tavaks enamikes asutustes pidada ranget lõunapausi kella 12-14 vahel, võib vanem ka lapse koju lõunale ja magama viia ning hiljem tagasi tuua.

Kolmapäeviti on lasteaias puhkepäev ning keskmiselt käib laps lasteaias 26 tundi nädalas. Rüh-

mas töötavad õpetaja ja abiõpetaja. Lapsed käivad väga palju õues, ka kliima on parem ja seepärast ei ole neil nii palju nohuseid-kõhaseid haigeid, kui meie lasteaedades.

Alati on huvitav käia naabrite juures uudistamas, kuidas teistel on elu ja tegemised korraldatud, võrrelda ja leida oma plussid-miinus. Kokkuvõttes võib küll öelda, et Eesti lasteaedadel ei ole midagi häbeneda. Meie lasteaiaid on puhtad, lastel vahetusjalanõud, magatakse oma voodis, igal lapsel oma isiklik kapp, rühmades on väga palju mänguasju. ■

HARIDUS

Vallanoored lõimised matemaatikat „päriseluga“

Aprillis väisasid valla koolide õpilased Rimi logistikakeskust, eesmärgiga näha praktiliselt ja oma silmaga, miks on matemaatikat vaja.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Kadi Roosipuu, kelle poeg õpib Laagri Koolis 8. klassis, pani aeg-ajalt tähele, et matemaatikat ei peeta justkui üldse vajalikuks õppeaineks. Ema peas küpses soov viia poisi klass mõnesse firmasse, kus noorhärnad siis päriselt näeksid, et ainet on tegelikult ka elus vaja. „Hea oleks, kui igal põhikooli õpilasel oleks võimalus, kasvõi tunnike, õppida matemaatikat organisatsioonis, kus seda ka realselt kasutatakse, kus matemaatika mõjutab paljusid tööprotsesse ja -toimimist,“ selgitab Roosipuu. Idee leidis kooli poolt innukat mõttetootust ja ka valla poolset rahalist panust ning nii laienes projekt ka Ääsmäe Põhikooli õpilastele.

Rimile saadeti ettepanek koostööks pilootprojektile “Töösõpe”. „Olime rõõmuga nõus kaasa lööma, sest noortele suunatud tegevused on Rimi väärtushinnangutega kooskõlas. Meie tegevust on ka märgatud - möödunud aastal pärjati Rimi Tallinna Spordi- ja Noorsooameti poolt 2012. aasta laste- ja noortesõbraliku ettevõtja tiitliga,“ põhjendab Rimi Eesti Foodsi personalijuht Evelyn Tõnnop.

Lapsed said oma silmaga kaeda ühe suure ettevõtte lao toimimist. Neile tutvustati lao ja logistika tööd ning lisaks said nad külastada ka Rimi keskladu, mis tekitas suurt elevust, sest tohutu suur kaupadest pungil pind oli üsna muljetavaldav vaatepilt.

Peale ekskursiooni asuti lahendamata matemaatikaülesandeid, mis olid seotud just lao ja logistikaga, nõudsid loogika ja ruumilise mõtlemise ning eri esitusviisi-

de (valemite, mudelite, skeemide) kasutamist. „Koos aineõpetajaga lahendati ülesandeid - a la laovarvestus ja kaubaaluste mõõtude arvestamine. Kõik kokku teooria sidumine praktikaga läbi matemaatiliste ülesannete,“ kirjeldab Roosipuu.

Toni ja Uku Laagri Kooli 8s klassist arvasid, et oli lahe käik küll, sellised koolitunnid väljaspool klassiruumi on väga teretulnud. „Sain teada kuidas see lao siselogistika toimib,“ nimetab Uku. „Laoruum oli põnev – suur ja masinatega. Matemaatika oli pärast ülesannetes ka täitsa olemas,“ sekundeerib Toni.

Sedasorti õppimisvorm on Roosipuu hinnangul seotud ka karjääriplaneerimisega. Läbi reaalse kogemuse saab noor endast teadlikumaks - mis teda huvitab, mis võimalused on tal oma ressursse kasutada ja kas matemaatika on ikka nii raske või täht-

susetu. Mida rohkem on noorel kogemusi-kontakte, seda lihtsam on end ette valmistada tulevaseks tööeluks ja selles paremini hakkama saada. „Ehk annab see ka julgust juurde pöörduda tulevikus tööd otsides mõne firma poole, kui väike kogemus on olemas,“ loodab Roosipuu. Ja kui praktiliselt on näha, miks matemaatikat on vaja, suudab õpilane hoida ka õpimotivatsiooni.

Tallinna Ülikooli haridusteaduskonnas tudeerinuna teab Roosipuu inimese arengu uuringutest, et kui ei usuta oma võimesse saada raskustega hakkama, siis keerulisena tunduvate ülesannete täitmisest ka loobutakse kergemini. „Kui põhikoolis tundub matemaatika raske ja elukauge, ei asuta nii kergesti ka õppima erialadele, kus matemaatika on oluline ning valitakse pigem „pehme“ eriala,“ märgib Roosipuu. ■

HARIDUS

Kas meile ikka on klassijuhatajat vaja?

Me kõik oleme veetnud koolipingis märkimisväärse osa oma isiksuse kujunemise ajast, suhted ümbritsevate õpilaste ja õpetajatega on saanud osaks meie arenguloost. Esimene õpetaja (klassijuhataja) on alati selles suhtevõrgustikus keskne kuju, kelle tegevuse viljad ja jäljed võivad osutuda mitmesuguseks. Oma esimest õpetajat nimetame ju isegi „teiseks emaks“.

VIKTOR JUHANON
Laagri Kooli
direktor

Visin läbi küsitlused Laagri Kooli 7.-9. klassi õpilaste ja nende vanemate hulgas, samuti küsitlesin kõiki kooli klassijuhatajaid, et teada saada, millisena näevad lapsed ja nende vanemad klassijuhataja rolli koolielus ning millisena klassijuhatajad ise.

Peaaegu kõik vastanud lapsevanemad (97%) ja klassijuhatajad (98%) olid arvamusel, et klassijuhatajal on väga suur roll õpilaste väärtushinnangute kujundamises ja klassijuhataja kui klassikollektiivi kujundaja aitab oluliselt kaasa lapse arengule. Ja põhiprotsessiks koolis, nagu me teame, ei ole mitte õpetamine ega kasvatamine, vaid õpilase areng. Õpilastel palusin kommenteerida väidete: klassijuhatajal on suur mõju minu kujunemisel heaks inimeseks. 150st teismelisest noorest vastas koguni 126, et see on tõesti nii.

Millised on lapsevanema ootused?

Enam-vähem kõigi lapsevanemate seisukohad on ära öeldud 5 lapsevanema kirjelduses:

*Kõige tähtsamaks pean klassikollektiivis ühtsustunde loomist, et osatakse ja tahetakse üksteist aidata, kuulata, õpetada. Klassijuhataja peab kindlasti tundma oma õpilasi ja märkama nendega toimunud muutusi käitumises, õppimises, suhtlemisel ja kindlasti vanemaid sellest muutumisest teavitama.

*Klassijuhataja missioon on taga-

da turvaline, toetav ja rahulik õppekliima klassis, tegeleda väga järjekindlalt ning eesmärgipäraselt laste sotsialiseerumisega, anda lastele kogeda eduelamust käitumisnormide kinnistamisel, luua klassist toimiv pere - ühteidev, üksteist toetav ja empaatiavõimeline.

*Klassijuhataja peab olema nagu koolipoolne lapsevanem, kes tunneb kõiki oma klassi õpilasi hästi ja on vajadusel õpilase ning aineõpetajate vahelise suhtlemise üheks viisiks (eriti probleemide korral). Ta peab omama tervikpilti õpilasest koolis üldse, samas, kui aineõpetaja teab reeglina õpilast vaid oma ainetundide põhjal. Klassijuhataja on õpilasele usaldusisik, kelle poole ta julgeb alati pöörduda, kes annab nõu ja aitab kooliprobleemide lahendamisel (vajadusel koostöös lapsevanematega).

*Klassijuhatajal tuleb kujundada oma klassi ühine nägu ja hing, teha aktiivset koostööd vanematega, olla hea kuulaja, suunaja, toetaja, abistaja, olla õpilasele usaldusisik, jälgida, et klass suudaks olla parim, eeskujulik kõikides ettevõtmistes, julgustades tugevamaid ja toetades klassi nõrgemaid.

*Klassijuhataja roll on klassi, kui ühtse meeskonna, loomine koos kõige sinna juurde kuuluvaga. Hea meeskond koosneb väga erinevatest isiksustest (rollidest), tuleb leida, kes on kes ning vastavalt rollile jagada meeskonnas ülesanded, selgitades, et iga meeskonnaliige on ainulaadne ja vajalik. Oluline on oma õpilaste kaitsmine ehk nende eest seismine igal tasandil (õpetajad, õpilased, lapsevanemad), kui vaja siis olla vahendaja kooli ja lapsevanema vahel.

□ Klassijuhataja seisab õpilaste taga ka ujumisvõistlusel

Kas koostöö toimib?

Küsimusele koostöö olulisuse kohta klassijuhataja ja lapsevanema vahel olid samuti mõlemad pooled ühel arvamusel, et see on ülioluline. Kuid kas see koostöö ka toimib? Kuigi üle 90% lapsevanematest vastas, et nende koostöö klassijuhatajaga on väga hea või hea, saab igat asja veel paremini teha. Lapsevanemate ettepanekud klassijuhatajatele võib kokku võtta järgmiselt: lapsevanemad soovivad, et klassijuhataja annaks kohe (operatiivselt) infot tema lapse kohta probleemide ilmnemisel (samuti siis, kui laps on midagi hästi teinud ja väärib kiitust).

Paljud lapsevanemad sooviksid rohkem suhelda klassijuhatajaga ja seda mitte elektroonilisel teel, vaid silmast silma. Nõustun täielikult lapsevanemaga, kes kirjutas: „Ainult elektrooniline suhtlemine on elutu, pealegi puudub kirja teel suhtlemisel võimalus veenduda, kas teine osapool mõistab 100% kirja pandut“. Probleemina suhtlemisel mainisid lapsevanemad ka mõlema poole ajaressurssi, mille

pärast kannatab koostöö (ajapuudus nii lapsevanematel kui klassijuhatajatel).

Sõbralik, mitte kuri, abivalmis, mitte ükskõikne

Milline inimene sobib lapsevanemate arvates nii vastutusrikkale tööle, kui seda on klassijuhataja amet? Lapsevanemate arvates peab see inimene olema eelkõige suure empaatiavõimega, usaldatav ja hooliv ning arvestama sellega, et lapsed on erinevad. Väga tähtsateks iseloomuomadusteks peavad lapsevanemad klassijuhataja puhul inimlikkust, rahumeelsust ja sõbralikkust. Samuti tahetakse seda, et klassijuhataja oleks hea kuulaja, et ta leiaks iga lapse jaoks aega.

Uskumatu, aga õpilased suutsid leida klassijuhataja iseloomustamiseks kokku 207 erinevat omadussõna (93 sõna, milline peaks olema ja 114 sõna, milline ei peaks olema).

Hea klassijuhataja on: sõbralik (67 vastajat), abivalmis (41), mõistev (34), tore (31), hooliv (26), tark (25). **Hea klassijuhataja ei**

ole: kuri (70 vastajat), ülbe (26), ükskõikne (25), väga range (17), igav (16), hoolimatu (10).

Õpilaste vastustest selgus veel, et 90% 7.-9. klassi õpilastest suhtleb oma klassijuhatajaga iga päev või vähemalt 2-3 korda nädalas. 94% õpilastest vastas küsimusele läbisaamise kohta klassijuhatajaga, et läbisaamine on väga hea või hea.

Küsitluses soovisin saada informatsiooni ka klassijuhatajate töökoormuse ja töötasu kohta. Nii lapsevanemad kui klassijuhatajad ise arvestasid klassijuhataja keskmiseks töökoormuseks 12 tundi nädalas. Suurema osa lapsevanemate (80%) arvates oleks õiglane töötasu selle töö eest vähemalt 200 eurot. Teadmiseks, et klassijuhatajate palk tõusis Eesti Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud määрусega alates 1. jaanuarist 2013. a 67lt eurot 72 euronni (brutopalk). Head meelt teeb see, et Saue vald maksab nii õpetajatele kui klassijuhatajatele suuremat palka kui riiklikult kehtestatud alammäärad.

Klassijuhatajatele teevad nende töö juures rõõmu eelkõige lastega koos tegutsemine, sära laste silmis, õpilaste kordaminekud ja edusammud nii õppetöös kui ka omavahelises suhtes, vanemate tänu. Väga ilusasti kirjutas üks klassijuhataja: Enim rahuldust minu töös pakub mulle oma klassiga koosolemine – armastan ju neid! On huvitav näha, kuidas nad kasvavad ja arenevad!”

Läbiviidud küsitlustele toetudes saan veelgi enam kinnitada, et klassijuhatajatel on väga tähtis osa laste väärtushinnangute kujundamisel ja nende arengu suunamisel. □

HARIDUS

Saue linna lasteaia teenust kasutavatele vanematele kompenseeritakse hinnavahe

Aasta alguses tõstis Saue linn lastaia kohatasu määra, mis pani sauevallakad, kelle lapsed Saue linna lasteaias käivad, ebasoodsasse olukorda. Kuna uus kohatasu on kõrgem Saue valla munitsipaallasteasutuse kohatasust, siis kompenseerib vald edaspidi neile lapsevanematele, kelle laps käib Saue linna „Midrimaa“ lasteaias, kuus 32 eurot omaosalustasu.

BIRGIT TAMMI-JÕE-TULP
haridusnõunik

Astal 2005 sõlmisid Saue vald ja Saue linn koostöölepingu, mille alusel tagab Saue linn 25 aasta jooksul (aastani 2030) 25le Saue valla lapsele võimaluse käia Saue linna lasteaias „Midrimaa“. Kuna lasteaia pidaja on Saue linn, on tema kehtestada ka lasteaia kohatasu ning lapsevanema poolt kaetava osa

suurus. 2012. aasta lõpuni olid mõlemas omavalitsuses kehtivad lapsevanema osalustasu määrad võrdsed, kuid Saue Linnavolikogu otsusega tõsteti 2013. aasta algusest lapsevanema omaosaluse määra Saue linna lasteaias. Samuti sätestati määрусega soodustused, mis paraku kehtivad vaid Saue linna elanikena rahvastikuregistris kirjas olevatele lastele ja nende vanematele. Seega pandi selle aasta algusest need 25 lapsevanemat, kelle lapsed käivad Midrimaa lasteaias, kuid kes elavad Saue vallas,

ebasoodsamasse olukorda. Saue vald pöördus Saue linna poole ettepanekuga lükata vastava määрусuse jõustumine edasi 1. septembrini 2013, et selleks ajaks välja töötada lahendus Saue valla lapsevanematele kohatasu vahe kompenseerimiseks. Kuna Saue linn vastava ettepanekuga ei nõustunud, arutas Saue Linnavolikogu küsimust juba oma märtsikuu istungil ning otsustas tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2013 kompenseerida lapsevanematele, kes on 31. detsembriseisuga Saue valla elanikud ning kes

elavad ka kompenseerimise hetkel Saue vallas, kohatasu määras, mille võrra on Saue Linnavolikogu poolt lapsevanemale kehtestatud kohatasu kõrgem Saue Vallavolikogu poolt Saue valla munitsipaallasteasutuses lapsevanemale kehtestatud kohatasust. Reaalses elus tähendab see seda, et kuna Saue linnas on lapsevanema omaosaluse määra 20% Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud palga alammäärust ehk 64 eurot kuus ning Saue vallas 10% (teise ja enama lapse samaaegsel lasteasutuses käimisel

5%) alampalgamäärust ehk siis 32 eurot, soodustuse korral 16 eurot kuus, siis Saue vald kompenseerib edaspidi neile lapsevanematele, kelle laps käib „Midrimaa“ lasteaias, kuus 32 eurot omaosalustasu. Arveldamine toimub alates maist otse Saue linnaga ja lapsevanem soodustuse saamiseks eraldi kuhugi pöörduma ei pea. Jaanuari kuni aprilli eest enamakstud summa kantakse tagasi otse lapsevanematele. Selleks võetakse lapsevanematega vallast ühendust. □

SOTSIAAL

Autism ei ole klassikalises mõttes haigus, mida saab välja ravida, vaid puue

Täpsemat tausta teadmata ei maksa imelikult käituvat last ja temaga hädas olevat ema või isa kohe paika panema hakata, tegemist võib olla autistlikku lapsega.

LIINA VELNER
RaM Veskimõldre
lasteaia logopeed

Autism on kaasasündinud ajutalitluse häire. Täheleandavad on teatud iseloomulikud jooned isiku käitumises, suhtlemises ja kõnes. Jooned on mingil määral olemas tegelikult kõigil inimestel, kuid enamasti me ei pööra oma „autistlikkusele“ tähelepanu – see ei sega ka meie igapäevaolu.

Siiani ei ole täpselt teada, mis autismi põhjustab: arvatavasti nii geneetilised kui ka keskkonnast põhjustatud tegurid, ehk kõik meid ümbritsevad kahjulikud ained, mille mõju inimestele on tegelikult uurimata. Autismispektri häirega laps võib sündida igatüüpi. Teistmoodi lapse olemasolus ei tohiks mitte keegi end vanemana süüdi tunda.

Autismispektrihäire avaldumine ja kulg võivad olla väga erinevad. Pooltel autistlikest isikutest pole verbaalset kõnet (vajadus kõnet toetava ja asendava kommunikatsiooni ehk AAC (ingl k Alternative and Augmentative Communication) järele (suhtlustahvlid, kommunikaatorid) ning neil on ka vähemal või rohkemal

määral vaimu- ehk intellektipuue. Niisiis on autismispektrihäire ühel pool kõrge IQ-ga Aspergeri sündroomiga isik ning teisel pool raske või sügava vaimupuudega kõnetu isik.

Kuidas autismispektrihäiret ära tunda?

- Iseärasused sotsiaalses käitumises (nt eelistavad olla omaette, vaadelda mingeid tavainimese jaoks väheolulisi detaile, jätvad mulje nagu ei kuuleks vms)
- Kõne arengu/kasutamise iseärasused (nt kajakõne/räägivad ainult ühel teemal või „oma keeles“)
- Võimetus mõista teiste inimeste tundeid, mõtteid ja kavatsusi (raske luua sõprussuhteid, ei mõista mängureegleid)
- Emotsionaalse kontakti saamise raskused (pilkkontakti kvaliteet võib olla puudulik)
- Kindlate korduvate käitumiste/liigutuste olemasolu (nt kätega lehvitamine, enese keerutamine, teatud rituaalkäitumise järgimine igapäevaelus, ekstreemne korraarmastus)
- Meelte üli- või alatundlikkus (nt nälgatunde puudumine, üliterv kuulmine, rahvarohkete kohtade mitte talumine)
- Muutuste ja üllatuste talumatus

• Ei suuda näha põhjus-tagajärg seost.

Autismi esinemissagedus on tänaseks maailmas tõusnud juba 1:86le (varem oli 1:100).

Autismispektri häirete alla kuulub ka Aspergeri sündroom, mille puhul isikul on autismi tunnused, kuid päris autistmist eristab teda norm- või isegi normist kõrgem intellekt. Lapsena võivad nad olla nõ „väikesed professorid“, olles mingis kitsas valdkonnas hämmastavalt kompetentsed, jätta väga targa inimese mulje. Kuid täiskasvanuna ei tule nad igapäevaelus tugiisikute toime: ei suuda kinni pidada kokkulepetest, ei suuda hoida üht kindlat töökohta, kalduvad depressiivsusele. Nad tunnevad, et ei sobi justkui teiste inimestega kokku.

Eestis kahjuks puudub riigipoolse süsteemne abi ja väljaõpe autistlikele isikutele, nende vanematele ja autistidega töötavatele õpetajatele. Autistlikke lapsi käib näiteks Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikoolis, lasteaias Õunake ja teistes erilasteaedades ja erirühmades. Koolidest õpetab autismispektri häirega õpilasi Tartus Herbert Masingu kool. Aktiivselt tegutsevad Põhja-Eesti Autismiliit ja Eesti Autismiühing. Põhja-Eesti Autismiliit koolitab vahesel määral ka tugiisikuid autis-

mispektrihäirega laste vanematele. Tugiisikuga saavad autistlikud lapsed käia tavalasteaedades. Vajadus tugiisikute järele on mitmeid kordi suurem, kui Euroopa fondidest rahastatud projektid seda võimaldavad.

Ülemaailmset autismi teadlikkuse päeva 2. aprillil tähistati sel aastal kuuendat korda. Mida me tavakodanikena saame teha autismispektriga isikute heaks? Eelkõige olla mõistvad ja tolerant- sed eriliste inimeste ja eriliste laste vastu. Täpsemat tausta teadmata ei maksa imelikult käituvat last ja temaga hädas olevat ema või isa kohe paika panema hakata. Üldsuse hukkamõistu vältimiseks üritavad vanemad oma lapse erilisust ja diagnoosi varjata kaaskodanike ja isegi lähedaste eest.

See, et lapsel on puue, ei ole häbiasi. Probleemist ja kahtlustest lapse kõne ja käitumise osas tuleb lapsevanemal võimalikult vara rääkida spetsialistidega (nt psühhiaater, logopeed, kliiniline psühholoog vms) ning siis otsida koos lahendusi nii tervele perele kui ka lapsele. Autismi ei saa küll ravida, kuid koostöös spetsialistidega on võimalik leida kompenseerivaid meetodeid ja viise, kuidas muuta autismiga isiku suhtlemine ladusamaks ning tema elu sisukamaks.

Laagri memmede edukas europrojekt

Aktiivsete prouade klubi Pihlamari lasi sügisel pastakal välkuda ja vormistas rahataotluse kohaliku omavalgatuse programmi. Positiivse vastusena laekus memmede kogunemispessa Kuuse tänava keldrisse uhiuus õmblusmasin. Just napilt enne jõule.

Tänaseks on masin juba kenasti töötunde kogunud. Projekt sisuline pool seisnes ju tegelikult selles, et memmed pea kõik talvised kolmapäevahommikud näputööd tehes veetsid, väljundiks lapitükkidest pehmed pallid ja tekinatukesed. Kõrinaga mängupallid lähevad heategevuseks puuetega lastele, soojendavad lapitekid beebidele lastehaiglas ja sünnitusmajja. „Tänapäeval ei taha ka meie pensionärid, ilma tegevuseta olla ning suhtlemisel ja ühistegevusel peab olema eesmärk. Pihlamarja eakatel on olemas oma koht ja ruum Laagris Kuuse tänaval, kus käiakse koos, toimuvad jututoad, kokandusring ja harrastatakse ka käsitööd. Meie soov oli oma teadmised ja oskused ka tegevusse rakendada ja sellega head teha kogukonnale, abivajajatele,“ selgitab Elju Vakermann, naisteseltsi eestkõneleja. Vakermann usub, et õmblusmasin leiab kasutust ka edaspidi – näiteks võiks teha lasteaedade mängunurka nukuriideid või toasisustust. Õmblusmasinat saavad aktiivselt kasutada ka klubiliikmed oma vajalike õmblustööde tegemiseks.

HARIDUS

Nõlvaku Lasteaia I suveolümpiamängud – sport ja kultuur käsikäes

Eliis (4a): „Kuule, miks me siis ikkagi rongi peale ei läinud? Sa ju ütlesid hommikul, et teeme rongkäigu...“

MEELIS MÄEKALLE
Nõlvaku Lasteaia liikumisõpetaja

Reedel, 19. aprillil, toimusid esimesed Nõlvaku Lasteaia suveolümpiamängud. Need said peetud pika ja sportliku nädala tippkõnena kuue riigi osavõtul, olümpialipu heiskamise ja olümpiatule süütimisega.

Ilm oli kena päikesepaisteline ning kohatine vali tuul meie sportlipu ei seganud. Olümpiamängudeks heisatud Eesti Olümpiakomitee olümpialipp levis see eest tuult nautides. Külalisena palusime osalema ka Londoni olümpiamängude hõbemedalisti, maadleja Heiki Nabi, kuid kahjuks ta ei saa-

nud osaleda.

Nõlvaku Lasteaia 6 vahvat rühma, osales olümpiamängudel sellel aastal 6 riigina. Need olid olümpiamängude sünnimaa Kreeka, enim medaleid võitnud riik USA, põhjanaaber Soome, tumedanahaliste jooksjate maa Keenia, hea idanaaber Venemaa ja loomulikult korraldaja - Eesti. Iga riik valmistas oma riiki tutvustava plakati ja riigilipu.

Olümpianädal algas esmaspäeval riikide hümnide kuulamise ja pärimuskultuuri katkete vaatamisega. Teisipäeval ja kolmapäeval tuli rühmal esindatavat riiki tutvustav plakat ja riigilipp meisterdada. Samuti degusteeriti rühmades rahvusroogasid: kama, ameerika õunakooki jm. Neljapäeval kultuurihommikul tutvustas iga rühm

enda meisterdatud plakati ja esines vahva ideega, mis iseloomustas esindatavat riiki. Kõige selle vahele tuli mahutada olümpiamängude rongkäigu ettevalmistused ja tõsine treening.

Rongkäik kulges Nõlvaku Lasteaia läheduses. Olümpiatuld kanti tõrvikuga kõige ees, meeolu hoiti kõrgel võimsalt kõlav muusika ning hurraa ja elagu hüüded. Rongkäik kulmineerus lasteaia lipumasti heisatava olümpialipu ja süüdatava olümpiatule ääres. Pärast traditsioonide läbimist algasid sportlikud etteasted: ratsutamine hüppepallil, korvpall, seenekõnd, sõbramehejooks, takistusjooks ja kaugushüpe. Kõik riigid võistlesid üheskoos ja kõik võitsid esikoha.

Nagu päris-olümpial, said ka

Nõlvakus parimad autasustatud: kõikide riikide kõik võistlejad olid võrdselt osavad ja tublid. Hümnide saatel said kõik olümpialased kaela kuldmedalid. Üks väike Keenia pois soovis saada enne olümpiamänge tagasihoidlikult hõbemedalit, kuid suur oli tema rõõm kuldset auraha saades. Meie olümpiamängudel võitsid kõik ning päevauni sai õige magus.

Esimesed olümpiamängud pole veel teab mis aukartust äratav saa-

vutus, kuid pole ju veel Nõlvaku Lasteaia aastane. Nii et hea algus ikkagi ja järgmisi olümpiamänge ei kannata oodata neli pikka aastat, vaid meie lasteaia olümpiamängud saavad toimuma igal aastal.

Järgmistel olümpiamängudel osalevad kindlasti Nõlvaku Lasteaia 6 riiki, kuid meie sportipeoga võivad ühineda ka teised riigid Saue valla teistest sportlikest lasteaedadest. Head harjutamist kõigile!

CITIUS, ALTIUS, FORTIUS!

PERSOONID

70-aastasesse koosolemisse mahub mitut kihti elu. Ja armastust.

Külaskäik Püha külas elava Atsode abielupaari juurde mõjub nagu puhastustuli. Argipäeva tolmule ja ratsionaalsusele, kiirustamisele, võitlemisele ja saamisele suunatud elumudelile. Atsode juures saab jalustrabava tänulikkusega aimu, et maailmas on täitsa olemas veel sellised väärtused nagu ühtehoidmine, hoolimine ja armastus. See viimane on peategelane ja neil, kes seda sõna liiga pateetiliseks peavad, tasub lugemiseks ette võtta mõni teine artikkel.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Atsod - Johannes-Aleksander ja Valentina. Kaks hallipäist ja juba eluloojangul inimest. Mehel vanust 91 ja naisel 89. Neist 70 aastat on nad olnud koos. Abielus. Tänapäeval istuvad nad oma Püha küla Jussi talus kenasti koos ümmarguse köögilaua ääres. Kehaküljed tihedalt üksteise vastas, proua toetamas oma soonilist kätt abikaasa põlvele, mees jutukam, naine oma haigusest tulenevast kõnetakistusest pisut vaiksem, aga kõik vahele öeldud repliigid on humoorikalt tabavad. Lummas on näha sellist aastakümnetega tekkinud sidet ja orgaanilist kooskõlastumist. Vaatan neid kui eksootilist kurioosumi ja ei saa vastu soovile küsida triviaalselt - mis on 70-aastase abielu saladus?

Armastus on....

„Kui 14. aprillil 1943 Ivanovs oma abielu registreerima läksime, küsis ametnikupreili, kas te ikka armastate üksteist. Ütlesin, et muidugi armastame, siis pani nimesid kirja,“ meenutab Johannes naerdes ametliku koosoleku algust. „Enne polnud ma teda näpuotsaga puutunud ka, vot selline oli meie armastus,“ lisab mees. Veel triviaalsema küsimusega, mis see armastus siis on, jääb Johannes häta. „No see on olemas, aga seletada seda mina ei mõista,“ nendib ta mõtlikult ja vaatab oma kaasat.

See suur sõna võibki tegelikult tähendada sedasama pilku. Või seda, kuidas Johannes hommikul Valentina hallid kiharad ära kammib, rebenenud kleidiserva kinni õmbleb ja tasakaaluhäirete all kannatavat kaasat pidevalt kusagilt püsti tõstab. Kuidas ta laupäevaõhtul naise saunalavale aitab ja õhtul telekat vaadates käe proua õlgadele paneb. Ja kui talvel on külm, siis voodis kolme teki all Valentina öösel kaisu võtab.

Või seda, kuidas paar hommikukohvi juurde kirglikult tamkat mängib (kolm käiku tuleb alati ette mõelda, kinnitab Valentina). Kuidas vanal mehel tänapäeval veel silm märjaks läheb, meenutades, kuidas esimesel abieluaastal kopsupõletikuga surma veerele sattununa tema noor naine viimasegi hilbu maha müis ja kohaliku ministri juurde päästavaid rohtusid läks nõutama.

Või selles, kuidas vanahärra veel paar aastat tagasi proua ratastooli sättis ning Kadri-oru parki ja lossi vaatama viis. Selles toonis, kuidas mees kinnitab, et Valentina olnud omal ajal Taksopargis töötades üle Eesti kõva automaaler, Leningradistki toodi Volgasid tema kätte värvimisse.

„Ei ole meie nende aastate jooksul eriti tülitsetud ega nõusid lõhkunud ega kotte pakkinud. Omal ajal, kui rahvatantsus käisin, siis Valju ikka veidi pörutas, et ma olla liiga kõvasti võõrast pihta pigistanud. Korra on ta munakausi ka aknast välja virutanud. No liiga kõvaks keetis neid mune ja mina neid ei tahtnud. Siis võttiski taldriku ja saatis akna poole, et kui ei kõlba, pole vajagi,“ meenutab Johannes.

Ilusad inimesed kohtusid

Ivanovs

Tegelikult on Johannes ja Valentina pärit põlvkonnast, kes on pidanud enamuse eluajast millegi eest või vastu võitlema. Toona, neljakümendate alguses, mobiliseeriti Eesti poiss Johannes sõjaväega Venemaa - laevaga Leningradi, sealt loomavagunitega Moskva poole, edasi Ivanovo linna. Düsenteeeriast räsitud Johannesest enam rindekõlblikku ei saanudki - automehaaniku paberid Tallinnast taskus, putitas ta Ivanovs masinad. Nii hästi putitas, et pilt oli pidevalt autahvlil.

Ühel 1942. aasta päeval ilmus linna hulk plikahtu venelannasid, samamoodi mobiliseeritud, tulid autoremonditshast chitama. Johannes ütles, et esiti teda nagu ei huvitanudki, kes need siresääred on, aga lõpuks võttis kitarri kaenlasse ja läks kaema. Ja pilk jäi pidama ühel blondil. Teda olla küll hoiatatud, et see tüdruk käib lennujaamas prantsuse lenduritega tantsimas, aga Johannes oli siiski müüdnud mees.

Kuna vene keelt ei olnud ta siiski veel selgeks saanud, jalutati mitu kuud Valentinaga niisama. Siis said juba jutud räägitud ja 8 kuu pärast registreerimispaberid sisse viidigi. Ei mingit pulmapidu ega kleiti, aeg oli ju selline. „Mul olid vildid jalas, autokummidest tehtud punased kalossid otsas, Valentinal vanaema pruun palitu ja samamoodi vildid all. Ilm oli samasugune nagu sel kevadel siin Eestis. Aprill, aga külm ja tuuline,“ mäletab Johannes. Pulmapiltigi pole albumis. Esimesed koos pildid on tehtud alles aastate pärast, kui pere juba Eestis elas. Kenad inimesed vaatavad neilt vastu

- Johannes uhke härrasmehelikku soengu ja sooja silmavaatega, Valentina oma aristokraatlikult kõrgete põsesarnade ja läbitungiva pilguga. „Ilusad olime jah,“ poetab Valentina vahele.

Tagasi Eestis

Enne, kui esimesed perepildid Eestis tehtud said, tuli marssida läbi raskuste. Nimelt tahtsid noored Ivanovs Eestisse tulla, aga kohalik ülemus ei soostunud Johannese sugust töömeest minema laskma. Nii sündis otsus, et Valentinal tuleb selleks ajaks sündinud pisipojaga ise Eestisse mehe vanemate juurde sõita. Üksipäini, keset sõjaaega, pisikesel lapsega, absoluutselt tundmatusse linna? „No ma ju talle ütlesin, et Kadrioru tuleb minna, seal on mu vanemad,“ ei kahtlustanud Johannes hetkekski, et ta kange slaavi verrega naine sellega hakkama ei saaks. Saigi. Oktoobripühadeks 1944. aastal jõudis Valentina, Moskva tüdruk, Tallinna. Kolme kuuga sai kohaliku keele suhu ja see aitas kergemini kohaneda ja ka mehevannematel poja venelannast naisega paremini leppida. Johannesel õnnestus noorikule aasta pärast järele jõuda.

Johannes sai linnavalitsusse autotuhiks, Valentina töötas peeglittehases, kingavabrikus, taksopargis. Sündis tütar Sirje. Oma pere ja suure suguseltsiga elati Kadrioru Weizenbergi tänava 5-toalises korteris. Kusagil 70datel hakkas paar otsima linnast väljas kohakest. Et teeks peenraid ja kasvataks lilli ja nii. See koht leiti Püha külas. 3000 rublaga osteti maja, kus tänaseks juba neli aastakümnet elatud.

„Täna ainult tundub, et elame majas. Tegelikult elame nagu korvis, tuul keerutab majaseinte vahelt läbi,“ viskab Johannes elurõõmsalt nalja. Maja remontitajad temast jah napilt enam ei ole, vanus selline ja pensionirahast väga ei ehita ka. Aga omal ajal tehti Jussi talus ja aias tööd kõvasti. Kasvatati juurikaid ja lilli. Lilli käis Valentina siis Õismäe poe juures müümas. „Eluaeg on ta tahtnud poodi pidada, aga Vene ajal ju ei saanud,“ nendib Johannes. Johannes ise möllis end Saue sovhoosi mehaanikuks tööle, palka sai vähem kui linnavalitsuses, aga hea kodu lähedal käia.

Ootamatult pisipoja vanemateks

Sel ajal, kuid Atsod end Püha külas sisse seadsid, olid lapsed juba suured, peremees-perenaine ise juba

kuldses keskeas. Ootamatult sekus elu vahele ja veel seitsmekümnestena paar sai omale pisipoja. Ei, ei olnud looduse apsakas. Kui, siis inimloomuste vingerpuss.

Nimelt tütre Sirje üks poolsõbranna juhtus koos Sirjega viimase vanemate poole külla, pojanäaps kaasas. Paraku tõusis pisikesel Andreil palavik ja otsustati, et mis teda linna tagasi vedada, las kosub vanapaari juures. Ja edasi läks nagu halvas filmis. Poiss oli Atsode kostil kuu, siis teise, kolmanda. Alguses lapse ema käis mõned korrad, aga ühel hetkel sõitis žigulliga värava taha, tõstis mõned kompsud maha ja oli läinud enne, kui keegi jõudis reageerida. Ja nii jäigi. Valentina ja Johannes said omale kasupoja.

Jama oli muidugi ka, poisike oli ikka endast väljas, igatses ema ja ei saanud midagi aru. Tekkisid astmahood ja hirmud, aga saadi hakkama. Kuni jõudis kätte kooliaeg. Poiss 7-aastane, vaja ju kooli panna, aga ühtegi dokumenti polnud. Valentina võttis ühendust valla sotsiaalosakonnaga ja toonane lastekaitsepspetsialist aitas asjad niikau-

gele, et kohus määras Atsod Andrei ametlikeks hooldajateks. Täna on temast saanud juba täisjõus mees ja paarile kohe päris poja eest. Oma bioloogilise poja matsid Johannes ja Valentina juba kolm kümnet tagasi, aga tütar Sirje ja kasupoeg Andrei on vanakeste jaoks alati olemas. Nagu ka kaks lapselast - Marko ja Martin, mõlemad täitsa vana-isa nägu ja tegu. Marko muide on populaarse metalbändi Metsatöll trummar. Musikaalne on tegelikult kogu pere - Johanneski võttis veel oma 90. sünnipäeval kitarri kätte. Silma ja hinge rõõmustavad ka kahe lapselapselapse pildid kapiriulil.

Atsode ühine 70-aastane tee on olnud lummas lugu ühtehoidmisest, hoolimisest ja mõista püüdmisest. Seal sees on nii palju elu eripalgelisi kihte. Töid ja kohanemisi, leina ja leppimist, võitlusid ellujäämise eest ja pärast, ootamatuseid ja hakkamasaamisi. Kõik see garneeritud elufilosoofilise huumorimeelega. Vastupidiselt Tammsaare kangelastele, tehtud töö ja nähtud vaev tõigi armastuse. Elu enda, lähedaste ja üksteise vastu. ■

VALLAETTEVÕTE

Mööbelsepp palgikülalt leiab, et ei tohiks rahulduda masstoodanguga

16 aastat finantsvaldkonnas leiba teeninud Lauri Kutsar pöördus tagasi oma vana armastuse- puidutöö juurde ning on nüüd oma kodus puidu- ja vahalõhnalises töökojas õnnelik. Nimetab oma firmat elustiili ettevõtteks ja on kindel, et tähendusrikas mööbel sünnib meistri ja kliendi ühistöös.

KV
KODUVALDKODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Alliku küla Uus-Klaokse tänav on tuntud oma värviliste palkmajade poolest. Ühe sellise kodumaja hoovis peidab end pisike ühe-mehe töökoda. Parajasti on peremehel Lauril käsil magamistoamööbel. EASi ettevõtlustootuse abil ostetud tööpingil saab ükskõik millise mööblitüki valmis teha. „See on tõesti äge masin, saab igatpidi lõigata, järgata, lahata, servata. Korralik profi pink,“ kiidab mees oma pisiettevõtte südant. Enne seda oli Lauril paar lihtsamat masinat, treipink näiteks on suisa oma kätega kokku kombineeritud juba vene ajal, siis, kui mees ülikoolis tööõpetuse õpetajaks õppis. Aastate jooksul on seda paar korda ümber tehtud ja on nüüd meistri sõnul päris hea pill. Veel enne seda nuusutas Lauri poisikesena puidu lõhna juba lapsepõlves. Vanaisa oli tõeline vana-kooli meister ja tema käe all pisekestest puidulaevukestest alustades, sai Lauri oma esimesed päris mööblitükid valmis juba teismeeas. Mis sest, et nuga libises pidevalt valesse kohta ja näpud alatas sidemais olid.

Kümne-aastase garantiiga töö
Enamuse oma teisest elust toimetas Lauri hoopis finantsmaailmas. Peamiselt kindlustusseltsides, kus tema ülesandeks oli eri kindlustusliikide hinnastamine, vastutamine, et kindlustusliik tehniliselt töötaks. Viimased pool aastat tundis mees aga väsimust ja peavalud olid igapäevased külalised. „Lõpuks arst ütles, et sa võid muidugi tablette ka süüa, aga tegelikult tuleks midagi ette võtta,“ meenutab Lauri. Ja mees võttiski ette ja tuli 2011. aastal palgatöölt ära. Kirjutas EASi projekti, soetas tööpingi ja hakkas iseendale tööandjaks. Hirnu läbikukkumise ees ta suuremat ei tundnud. Väike rahatagala oli kogutud, abikaasal töökoht ja sissetulek olemas ja mis peamine, ühtegi suurt kinnisvaralaenu enam kaelal pol-

nud. „Jah, kui majalaenu või mõni suurem võlg oleks olnud, siis ilmselt ei oleks siiski riskinud. Ja ettevõtte alustamist pangalaenu abiga ma ka ei soovits, siis on risk kätke kukkuda liiga suur,“ mõnab Lauri.

Lauri teab, sest nii optimistlikult, kui ettevõtte rajamisel tehtud äriplaan, asjad tal siiski ei läinud. Esimene aasta-poolteist oligi päris raske. Alles viimasel ajal on mehe selline olukord, kus tööjärg enam-vähem pidevalt ees. „Tööd oleks tegelikult piisavalt, aga millegipärast on inimestel kujutelm, et kui ma siin kodus nõ nokitsen, siis küllap saab minu käest selle kapikese odavamaltki kätte kui Jyskist. Aga ma pakun ju unikaalset ja kvaliteetset tööd, kaubandusvõrgust sellist ei saa. See ongi kallim või sama kallis vähemalt. Ja ma annan oma töödele 10-aastase garantii. Nii kindel olen oma tegemistes küll,“ kinnitab meister.

Tähendusega mööbel

Uusantiiki mees ei tee, liiga palju on selle töö juures kemikaalidega määsmist. Aga ta võib teha nullist üsna samasuguse vanaema riidekiristu valmis, kui vaja. Kuigi jah, seda mälestustega seotud emotsionaalset mõõdet sellega kaasa ei saa. Samas, kui klient on kaasatud mööbli valmistamise protsessi, tekib see emotsionaalne mõõde lagunü. Lauri viljeleb sellist tööstili, et esmalt saadakse kliendiga kokku ja üheskoos mõeldakse välja, milline see mööblitükk täpsemalt tulema peaks. Millise disainiga, millisest puidust, millise viimistlusega. „Vahva ongi

see, et nende arutelude käigus tekib inimesel selle veel olematu asjaga side. See on ka tema looming,“ naudib meister koostööd kliendiga. On ka selliseid tellimusi olnud, et kuule, tee mulle samasugune kapp, kui kodulehel on, ainult pruun ja Lauri teebki ära, aga ikkagi on ta kindel, et tähendusrikas ja armas mööbliese sünnib siiski kaasamõtliku kliendiga.

Kliendid soovitus peale

Lauril on loomulikult oma ettevõtte jaoks püsti pandud ka koduleht, aga reklaamikanalina see kuigivõrd tulemust ei ole andnud. Ka vallalehes kuulutas mees paar korda oma teenust välja, aga sai vaid ühe telefonikõne ja selleski pakuti hoopis puitu müüa. Nii öelda suust suhu soovitusel on need, millega mees tellimusi saama on hakanud. Meistri käest tellitud mööblil on see celis, et saab just sellise asja, nagu vaja on. Konkreetse ruumi, konkreetsete mõõtudega. Just sellest puidust, kujunduse ja värviga. „Ja tundub, et isiklikud soovitusel on selles äris liikumapanevad jõud,“ arvab Lauri oma kogemusest.

Erilised tehnikad

Puidutöö on Lauri kirg ja armastus. Aga eriline suhe on tal just väärspuiduga ja sellise puutöö tehnikaga nagu intarsia. Viimane on meetod, kus erinevatest puiduliikidest pannakse kokku mustrid, lausa pildidki. „Vanad nõ mõisamööblid tehti just sellises tehnikas,“ teab Lauri. Intarsia võtetega saab teha imeilusaid ehtekarpe, aga ka eksklusiivseid

Palgiküla mööbelsepp

www.moobelsepp.ee
lauri@moobelsepp.ee
Tel 510 8599

mööblikaunistusi. See on vanade meistrite juba hääbuv oskus, mille kasutamisel Lauri on aastate jooksul vilumuse omandanud.

„Vot heameelega võtaks vastu eksklusiivse elutoa mööbli tegemise. Sellise, mille kallal kohe kuid nokitseda. See paneks silmad kohe eriti põlema,“ läheb Lauri elevile. Seni sellist edevamat tellimust veel

pole, aga mees usub, et ehk hakkab klient siin Eestimaa liigse masstoodi- kuse tarbimiskultuurist üle saama ja ainulaadsust hindama.

Töötunde ei loe

„Meeletult mõnus!“ kirjeldab Lauri oma tööd. Kui vanasti olla nii olnud, et tihtilugu ei tahtnud kontorit tulles midagi kuulda ega näha, siis nüüd nagu ei teekski tööd. „Kuigi ma töötunde ei loe, siis 40 tundi veedan töökojas nädalas kindlasti. Ennastki hämmastab see, et ma pole üldse väsinud,“ nendib Lauri. Nimetab oma firmat elustiiliettevõtteks ning naudib igit päeva, olles täna oluliselt õnnelikum, kui kolm aastat tagasi kontorilaua taga.

TRNAVAKULTUURI

LAAGRI SAUE VALD

7-15. aastased noored

VABA AJA MÄNGUD

Põnev seiklus - fotojaht Laagri alevis

10-14.06.2013

Reuse käsitöö TIIM

OSALUSTASU: 5 PÄEVA - 60€

Lisainfo: 679 6785, 56 606 229
Registreerimine: lilian@pereweb.ee

Korraldaja MTÜ Pere Heaks

SAUE VALLA KULTUURIKESKUS

LAAGRI, VESKITAMMI 8

LINNALAAGER

LAUPÄEVAL 18. MAIL ALGUSEGA KL 13.00 SAUE VALLA KULTUURIKESKUSES

HARJUMAA V SEENIORTANTSUPIDU

OLETE OODATUD OSALEMA!

SAUE VALLA KULTUURIKESKUS LAAGRI, VESKITAMMI 8

MUUSIKASTUDIO **VIKERKAAR** kutsub kuulama

Saue valla Kultuurikeskusesse **VESKITAMMI 8** neljapäeval, 23. mail 2013 kell 17

meie selle kevade muusikat **KELLADEST KLAARPILLIDEL**

Seekord lisaks soolodele ka väikseid ansambli - bändi muusikalisi üllatusi.

NB! Silmale vaatamiseks võta kaasa põnev kell & Pane kirja huvitav lugu oma elus seoses kellaga! Ja veel! Ära jäta ka mobiili maha, sest selles on ju ka kell!

Kohtumiseni siis õigel kellaajal!

E-mail: vikaar@vikaar.ee
Tel: 67 96 705

SAUEVALLAKAS MÕTISKLEB

Kaksikute üksikema üheksa ametit

Olen alati olnud keskmisest aktiivsem inimene - ülikooliajal sai korraldatud pidusid ja konverentse, hiljem firmapäevi ja kaasa olen löönud vist enamikes Eesti suuremates MTÜ sektori projektides nagu Teeme Ära, Tagasi Kooli ja nii mõnedki teised. Aga olgem ausad - viimased aastad on olnud isegi minu jaoks päris põnevad ja täis uusi väljakutseid. Tihti küsitakse mult, et kas kaksikutega on lihtsam või keerulisem, kui ühe lapsega? Ausalt ei tea - pole päevagi oma elust ühe lapse ema olnud :) Aga elu kaksikutega on nagu hunt Kriimsilmal - ameteid peab lugema kahe käe sõrmedel ja mõnikord tuleb need kõik läbi proovida 24h jooksul.

LOGISTIK

Igas emas on peidus veidi logistikugeeni, kuid olukorras, kus mul on töö, mõned vabatahtlikud projektid ja kaks 6-aastast last, koos nende trennide ja üritustega, siis võin öelda, et arvatavasti olen praktikas tugevam kui enamus neid, kes ülikoolis peale magistriõpinguid ilusa paberi kätte saavad. Hommikul võin kodust lahkuda meigita, kuid mitte ilma kalendrita ning barbertehingud teiste lastevanematega on aidanud leevendada järjest kriitilismaks muutuvat ajapuudust.

DIPLOMAAT

Juba varastel hommikutundidel algab meie päev läbirääkimistega ning need kestavad läbi päeva kuni hetkeni, kus paneme paika magamineku tingimused. Usun, et lapsi saab kasvatada nii, et nad saavad aru käskude ja keeldude põhjustest, kuid kogu see selgitustöö on niivõrd vaevanõudev, et mõnikord tahaks diplomaadikuue nurka visata ja lihtsalt korraliku kõva häälega veidi ennast kehtestada. Aga ma vähemalt üritan seda mitte teha ja isegi kui vahetevahel osutub üritus luhtaläinud katseks, siis homme on uus päev, mis algab parimate kavatsustega.

KOKK

Õnneks mulle meeldib köögis toimetada, kuid enamjaolt on mul tegu nõudlike klientidega, kes üsna tihti ei ole rahul pakutava kvaliteedi ja kvantiteediga. Ja vahepeal ma lihtsalt löön käega ning ostan poest pelmeene ja purgisuppi, mida hinnatakse kõrgemalt, kui minu kaks tundi vaaritatud ahjupraadi. Kui mul poleks abivalmeid naabreid, kes on alati valmis degusteerima ja kiitma tulema, siis oleks ammu kulp nurka visatud.

TAKSOJUHT

Kuigi ma olen veendunud, et Laagri

on üks vahvamaid kohti, kus ise elada ja kus lastel on tore kasvada, siis vahetevahel tunnen end taksojuhina. Trenni, teatrisse, kinno ja arsti juurde – ja seda kõike meie fantastilistel Tallinna teedel. Jumal tänatud nutitelefonide ja YouTube eest, mis vähemalt väikesed reisijad hoiab ka ummikutes tegevuses ja laseb mul rahulikult mõtteid mölgutada.

TREENER

Viimase 3 aasta jooksul olen pidanud õpetama nii ujumist, jalgrat-

asõitu, suusatamist, uisutamist, rulluiske ja nüüd just ilmus meie majapidamisse ka rula. Kui mu keskkooli kehalise kasvatuse õpetaja mind nüüd näeks, siis oleks tal kindlasti piinlik, et mind kooliajal suisa kolmega ähvardas :)

MEEDIK

Suvel käisin vahepeal ringi nii, et käekotis oli nii plaastreid kui haavapuhastajat... Ka koduapteek ei kipu ammu ühte karpi ära mahtuma, kuna peab ju pidevalt valmis olema 101ks erinevaks surmatõveks.

PROJEKTIJUHT

Sünnipäevapidu 30le inimesele, organiseerida linnukostüüm koos kõigi lisadega, koguda kokku midagi ja ehitada - minust on saamas vaikselt mikroprojektide haldamise guru.

VABATAHTLIK

Kui varem sai käidud Tee-me Ära üritustel ja muudel sellistel üldrahvalikel ettevõtmistel, siis nüüd kipub mu vabatahtlik töö olema seotud kõik lasteaia või uisutrenniga. Ühelt poolt on võibolla nende ürituste juures veidi vähem seda uhke-

mat visiooni, aga vähemalt ei saa keegi väita, et ma ei tea oma laste sõpru või poleks täpselt kursis oma laste tegemisega.

SUHTEKORRALDAJA

Paratamatult kaasneb üksikema staatusega ka veidi komplitseeritum peremudel, mis paneb proovile infovahetuse ja ühisürituste toimimise. Seetõttu pean paratamatult olema selles rollis, kes erinevaid osapooli kokku viib ja üritab tuua ühise laua taha. Samuti on oluline infovoo haldamine - kui lähisugulased on enam kui 4. riigis laiali, siis paratamatult pead pidevalt hoidma kõiki kursis toimuva ja plaanitavaga.

Tegelikult usun, et iga ema olenemata laste arvust või oma perekondlikust staatusest, peab olema valmis selleks, et kõigi ülaltoodud ametitega hakkama saada. Õnneks on see palju lihtsam, kui on vahva pere ning vägagi abivalmid ja sõbralikud naabrid ning selles suhtes on mul väga vedanud. Igatahes soovin kõigile valla emadele ilusat emadepäeva ja positiivseid emotsioone täis kevadet!

Diana Põdel, Laagri elanik, kaksikute ema, üle-eestilise lapsehoidjate ja koduõpetajate andmebaasi Look4Care looja ja Pere24.ee blogi toimetaja.

VABA AEG

Vanamõisa keraamikaring kolib suvehooajaks loodusesse

Vanamõisa keraamikaring alustas oma tegevust selle aasta veebruarist ja osutus kohe väga populaarseks.

KAJA
TAMMSALU
keraamikaringi juhendaja

Igal teisipäeval ja neljapäeval 18.30-20.30 Vanamõisa Seltsimajas toimuvates õpitubades käivad inimesed õhinal ja sära silmis oma ideid teostamas. Oma loominguga tegelemine annab neile nii palju energiat ja positiivseid emotsioone, et kahe tunni möödudes ei kiirusta keegi koju, hoolimata sellest, et seljataga on juba pikk päev. See rahulolu, mis nende silmist ja olekust paistab, kui nad valmis meisterdatud eseme kätte saavad, on kaugele näha! Alates juunikuust alusta-

me suvise hooajaga. Suvised keraamikaõhtud toimuksid esmaspäevadel ja teisipäevadel 18.00-20.00. Keraamikaõhtud muudab eriliseks ja põnevaks täiesti teistsugune keskkond. Liigume siseruumidest vabasse loodusesse, kohta, kus on olemas kõik vajalik keraamika valmistamiseks ja inspiratsiooni ammutamiseks. Otse loodusest saab kasutada šabloone ja mustreid savile. Suvisel keraamikaõhtul osalemiseks on vajalik eelregistreerimine, kuna osalejate arv on piiratud. Tule, tunne rõõmu isetegemisest ja vii ellu oma lennukad ideed!

Täpsem info ja registreerimine: 510 1348 või kajatammsalu@gmail.com. ■

Tule liitu Rimi meeskonnaga!

Pakume tööd

- **pagar-teenindajatele, kassateenindajatele**

Ootame Sind, kui oled

- Vähemalt 18-aastane
- Meeldiv ja hea suhtleja, abivalmis
- Oskad eesti keelt vähemalt kesktasemel kõnes

Omaltpoolt pakume

- Häid töötingimusi
- Sõbralikku meeskonda
- Firmapoliitikast lähtuvaid soodustusi ja toetusi
- Tööalast väljaõpet
- Transpordikulude osalist hüvitamist

Lisainfo

- Tööleping on tähtajatu, pakkuda nii täistööajaga kui ka osalise tööajaga tööd

Kandideerimiseks saada oma cv personal@rimibaltic.com või täida ankeet meie kodulehel www.rimi.ee. Lisa palun märksõna „Saue“.

Lisainformatsioon tel: 60 59 425

SPORT

Ääsmäe saalihokivõistkond lõpetas hooaja **kuldmedaliga**

Lõppenud Eesti Meistrivõistlustel saalihokis saatis Ääsmäe võistkondi edu – 2 kulda ja 1 hõbemedal väärib igati tunnustust.

JAANUS
KALLION
treener

U-17 vanuseklassis jõudis Ääsmäe võistkond finaalturniirile läbi alagrupi mängude. Põhja tsoonis saavutati kindel võit. Kahe ringilisesel turniiril võideti Tallinna saalihokiklubi Sparta Team Automaailm (6-5; 13-6) Jäned Spordiklubi (5-2; 5-2) ja Saku Spordiklubi (15-8; 24-1). Poolfinaalis kohtuti Tartu - Eesti Maaülikooli Spordiklubi võistkonnaga. Ülipõnev mäng, kus lisaaaja viimasel minutil Tanel Kasenurme poolt õnnestunult visatud värav tõi raske 6:5 (3:2; 1:2; 1:1; 1:0), kuid teenitud võidu Ääsmäele ja finaalkoht oli sellega kindlustatud.

Finaalis kohtusid Jõgeva Selver/Tähe94 – Ääsmäe. Esimene kolmandik 1:0 Ääsmäele, teine kolmandik 0:2 Jõgevale, kuid kolmandaks kolmandikuks (1:4) ei jätkunud Ääsmäe poistel enam jõudu. Võit 6:2 ja Eesti Meistriliiga võistkonna suurepärase II koht väärib igati kiitust. Turniiri resultatiivsemaks ründajaks tunnistati

Tanel Kasenurm (Ääsmäe) ja parimaks põhiturniiri väravavahiks Dan-Markkus Pajula (Ääsmäe).

U-19 vanuseklassis jõudis Ääsmäe võistkond samuti finaalturniirile. Alagrupis tuli alla vanduda Viskoosa Spordiklubile (8-9), Jõgevale (3-8) ja Jäned Spordiklubi võistkonnale. Võit saadi Tartu Maaülikooli Spordiklubi (6-4) ning Tallinna United (8-6) üle. Hooaja parimaks mängijaks tunnistati Kaspar Kallion ja finaalturniiri parimaks väravavahiks Dan-Markkus Pajula ja finaalturniiri edukamaks väravakütiks osutus Tanel Kasenurm.

Poolfinaal Ääsmäe – Jäned Spordiklubi vahel kujunes ühepoolseks, kus Ääsmäe sai kindla 17 – 5 võidu ning kindlustas sellega finaalkoha.

Finaalis kohtusid jällegi rivaaolid Jõgeva Selver/ Tähe – Ääsmäe. Väravaterohkes mängus, kus võitja selgus alles viimastel sekunditel, oli seekord tahtmist ja eneseusku Ääsmäe võistkonnal. Võit 11-10 ning meistritiitel toodi koju.

Teine meistritiitel saavutati I liigas. Ääsmäe võiskond TTÜ/Ääsmäe oli kogu hooaja edukas, võites kümnest mängust üheksa. Play off turniiril saadi samuti

kindlad võidud. Jäned Spordiklubi alistati 10-4 (4-2; 1-1; 5-1) ja Viskoosa Spordiklubi 16-11 (8-2; 7-6; 1-3).

Finaalmängus kohtusid TTÜ/Ääsmäe ja Maaülikooli Spordiklubi. Mängu algus oli tasavägine ja seisul 1:1 esimene kolmandik lõppeski. Kui teise kolmandiku keskel juhtis Tartu juba 4:1, tundus, et Ääsmäe peab ka sellel aastal leppima teise kohaga. Poisid olid aga teisel arvamusel. Viimasel kolmandikul löid Ääsmäe mängijad vastaste väravavõrku 4 palli ja meie väravavaht Rauno Varik suutis kõik vastaste pealevisked tõrjuda. Tulemusega 6-4 (1-1; 1-3; 4-0) andis meistritiitli Ääsmäe võistkonnale. I liiga parimaks väravavahiks tunnistati Ivar Agar.

Võidukasse võistkonda kuulusid Kenneth Lond, Ivar Agar, Ragnar Markus Kuljus, Jürgen Peterson, Mikk Jüriso, Andre Simovart, Taavi Kala, Rasmus Remann, Tanel Kasenurm, Andre Sammelselg, Rauno Varik, Matti Küüt, Tõnis Metsson, Janar Laaneste, Kristo Laaneste, Andrus Sammelselg, Guido Gritsenko, Kaspar Kallion, Raimo Rüütel, Rene Hanni ja Alex Kark.

Tänud ka kõigile toetajatele ja

poolehoidjatele, kes aitasid Ääsmäe võistkonna võidule.

Möödunud hooajal mängisid Ääsmäe mängijad veel Sparta Team Automaailm meeskonnas, kus Paul Theodor Oja, Rauno Miller ja Erlend Utrop võitsid U-13 vanuseklassis hõbemedali Meistriliigas (TTÜ/Exel) saavutasid Kaspar Kallion ja Tanel Kasenurm II koha.

6.-12. mail mängib juunoride saalihokikoondis Maailmameistrivõistluste turniiril Saksamaal, kus Eesti koondise kandidaadid on ka Ääsmäe mängijad Tanel Kasenurm, Dan-Markkus Pajula ja Kaspar Kallion. Hoiame neile siis põialt.

Ongi käes hetk, kus saan täna öelda, et minu treenerikarjäär saalihokis hakkab Ääsmäel läbi saama. Kummaline ja naljakas tunne on... Aga minu süda on rahul, sest 15 aasta jooksul olen kasvatanud Ääsmäel põlvkonna, kes on jõudnud saalihoki Eesti absoluutsesse tippu. Aitäh Teile lapsevanemad koostöö eest! Aitäh, et usaldasite oma lapsed minu seltsi! Aitäh Teile toetajad, sest ilma Teieta poleks me niikaugele jõudnud.

SPORT

Saue Valla Suur Jüriöö jooks toimus juba 10. korda, seekord Tuula külas

27. aprillil toimus taas traditsiooniline Saue Valla Suur Jüriöö jooks, pe-respordi sündmus, mis esmakordselt toimus 2004. aastal Vanamõisa külas. Aastate jooksul on üritust korraldanud Saue valla erinevad külad ja seekord oli korraldajaks MTÜ Tuula Tutulus.

PIIA
PETERSON
ürituse pea-
organisaator

Üritus toimus Kaldamäel, kus Tuula ja Pällu küla korraldavad oma jaanitulesid ja muid küla üritusi. Rada oli maha märgitud põllule. Lastele oli sellel aastal jooks neljas erinevas klassis. Kuni 3-aastased läbisid 60 meetrise distantsi, osalejaid oli 18; 4-6-aastased läbisid 120 meetrit, osales 16 last, 7-9-aastased läbisid 400 meetrise distantsi, osalejaid oli 22 ning 10-12-aastased lapsed läbisid 888 meetrit, osalejaid oli 16. Kokku osales lapsi jooksudes 72. Iga vanuseklassi esimene poiss ja tüdruk said karika ja medali, lisaks sponsorite poolt välja pandud auhinnad. Kõik jooksudes osalenud lapsed

said mälestuseks medali ja diplomi, samuti sponsorite poolt välja pandud auhinnad. Täiskasvanute teatejooksule oli end üles andnud 9 võistkonda, igas 8 jooksjat. Esikoha pärast võitlesid algusest peale Ääsmäe küla ja Saue linn. Sellel korral saavutas võidu Saue linn.

Kõik võistkonnad said aukirja ja, kringli ning kolm esimest pärjati karikate ja medalitega ning sponsorite poolt välja pandud auhindadega. Täname sponsoreid, kes panid oma öla alla jooksuvõistluse korraldamisele ja auhindadele: Ants Pak'i Kadarbiku talu; AS Balsnack International Holding; OÜ Betle Grupp; ORIFLAME EESTI OÜ; Rever OÜ; Unilever Eesti OÜ; Laagri Haridus- ja Spordikeskus OÜ; OÜ Usin TR; Auto 100 Tallinn; AS Tallink Grupp; OÜ Roadservice.

TULEMUSED

Kuni 3 a. tüdrukud:
I koht Saara Sofia Umal.
II koht Lisandra Räis
III koht Simona Mossin

Kuni 3 a. poisid:
I koht Siim Paap
II koht Marcus Keert
III koht Karli Kallikorm

4-6 a. tüdrukud:
I koht Karoli Peet
II koht Liisi Sõelsepp
III koht Johanna Saska

4-6 a. poisid:
I koht Mathias Pruus
II koht Krister Vaikna
III koht Lauri Uusoja

7-9 a. tüdrukud:
I koht Berit Liivamaa
II koht Maigi Nigul
III koht Gerli Peet

7-9 a. poisid:
I koht Anders Brandmeister
II koht Jesper Yazigi
III koht Sten-Erik Krull

10-12 a. tüdrukud:
I koht Lisanne Nurk
II koht Teele Tamme-mets
III koht Triina Järvet

10-12 a. poisid:
I koht Kevin Oman
II koht Rene Kangur
III koht Daniel Koselev

Täiskasvanute Teatejooksus:
I koht Saue Linn
II koht Ääsmäe
III koht Angry Birds (Püha Küla)
IV koht Laagri Leo
V koht Tuula Tutulus
VI koht Banketi Brigaad
VII koht Vanamõisa Suusaklubi 1
VIII koht Hullud Lidujad
IX koht Vanamõisa Suusaklubi 2

Hea Saue valla beebi ja tema vanemad!

Saue valla BEEBIPÄEV toimub 8.06.2013, kell 11.00 Laagris, Saue valla Kultuurikeskuses

Beebipäevale ootame beebisid, kes on sündinud vahemikus 01.01. - 30.04.2013. Palume Teid registreeruda kuni 05.06.2013, telefonil 6796765, veskitammi@sauevald.ee.

Beebipäeva Kava:

- 11.00 Saue vallavanema tervitus
Beebidele kingituste jagamine
Loos
- 11.30 Beebipäeva tort ja tee
Pildistamine fotonurgas
- 12.00 Beebivõimlemise näidistund
Vestlusring kuni 13.00 ni

MEES, KES SA OLED JÕUDNUD HILISESSE KESKIKKA.

Kui Sa oled vahel tundnud:

- ...et tahaksid kellegagi nõu pidada või lihtsalt rääkida
- ...et mõnikord isegi naine ei oska sulle head nõu anda
- ...et sooviksid veel midagi uut avastada või õppida
- ...et Sinu elukogemus võiks olla abiks mõnele teisele eakaaslasele

Siis tea:

- ...et on idee asutada Saue valla eakate meeste klubi
- ...et selles klubis otsustavad ja teevad asju ainult mehed
- ...et klubis ei liialdata jutu pikkuse ega alkoholiga
- ... et klubis ei kiruta ainult valitsust ega tegeleta päevapoliitikaga

Kui selle ideel on Sinu arvates jumet, anna palun endast teada ja jäta oma kontaktandmed järgmistele isikutele: Caroli Kruus, caroli.kruus@sauevald.ee, tel. 6541141, Jüri Esinurm, jyri.esinurm@mail.ee tel. 50 89 013, Mati Tartu, mati.tartu@sauevald.ee tel. 50 72 978.

Edaspidise osas lepime kokku, kui on asjast huvitunuid.

ELU, SEE ON SEIKLUS!

TAIMAUT LASTELAAGRID SUVI 2013

Spordi- ja ujumise lastelaager
Kloogaranna Noortelaagris
Toimumisaeg: 15.06.2013 – 20.06.2013
Tuusiku hind: 136,- eurot

Puhke-, spordi- ja kergejõustikulaager
Karksi-Nuias
Toimumisaeg: 15.07.2013 – 21.07.2013
Tuusiku hind: 154,- eurot

Seikluslik puhke- ja vabaaja lastelaager
Pärnumaal
Toimumisaeg: 28.07.2013 – 03.08.2013
Tuusiku hind: 164,- eurot
Vanus: 7-16 aastased lapsed
Toitlustamine toimub 3 korda päevas + õhtuode!

INFO JA REGISTREERUMINE:

www.taimaut.ee
Tel. 52 04 057
info@taimaut.ee

2. juunil 2013 Hageri Kihelkonna ja Saue Valla

RATTARETK

Distants 42 kilomeetrit

Algus kell 12.00 Maidla seltsimajast (Saue vald)
Lõunapaus - Piibehe puhkemajas 14.30
Lõpetamine Üksnurme külas (Saku vald) Rehe Küünis
Külastatakse Lümandu mõisa,
Hageri kirikut ja muuseumi, Sutlema väravatorni,
Hageri-Sutlema rannamoodustisi, Kurtina vaatamisväärsusi
ja Metsanurme loodusrada.

**Päeva juhib Sven Sumberg.
Peale rattasõitu simman Rehe Küünis,
ansambliga „Kullaketrajad“**

Registreerunute vahel loositakse välja
mitmeid hinnalisi auhindu.
Peaaahinnaks **JALGRATAS**

Lisainfo www.vanamõisa.ee,
kodukyla@kodukyla.ee ja tel: 5057772

Registreerimine:

6.-27.05.2013

kodukyla@kodukyla.ee

tasudes osalustasu 2€

MTÜ Vanamõisa Küla

arveldusarvele

Swedbank a/a 221050004275

Osalustasu sisaldab stardipaketti,
jalgrataste hooldust retkel,
lõunasööki, kultuuriprogrammi,
ekskursioone,
rajal turvalisuse tagamist,
vajadusel bussitransporti
ja valvega parklat.

SAKU 27. KEVADLAAT!

SAKU 18.mail 2013

KEVADLAAT!

Päevajuht Riina Paavo 9-14 SAKU VALLA MAJA EES!

KAVA

9.00 LAADA AVAMINE Saku Vallavanema tervitus!

11.00 KONTSERT

- Puhkpilliorkester SAKU
- Saku rahvatantsijad
- Lauluvõistluse LAS LAPS LAULAB parimad
- Elav muusika ja üllatusesinejad „LÕVIKOHVIKUS!“

SAKU LIONS KLUBI 9-14

Heategevuslik õnneloos, sportlikud mängud
Soe söök ja jook elava muusikaga „LÕVIKOHVIKUS!“

SAKU PRIITAHTLIKUD PRITSIMEHED

TEGEVUSED LASTELE JA NOORTELE 10 – 13

Töötoad, võistlused, viktoriin jpm

TAIMEDE LUMMUSE PÄEV 10-14

Saku Valla Majas volikogu ruumis II krs
Slaidiprogrammid, loengud, näitus-
väljapanekud, konsultatsioonid jpm.
Korraldaja Eesti Maaviljeluse Instituut

Saku Huvikeskuse KEVADNÄITUS
avatud Saku Vallaraamatukogus

Täpsem ürituse ajakava vt www.sakuvald.ee/huvikeskus

KAUPLEJATE REGISTREERIMINE
kestab. 12. maini 2013.a.
telefonil 6 712 431
või www.sakuvald.ee

LASTELE PETERBURI TSIRKUS
Saku Valla Maja saalis
kell 12 Pilet 3 euri

SAUE VALLA KULTUURIKESKUS

LAAGRI TALUTURG JA PEREPÄEV

25.05 KELL 10.00-15.00

HOOVIKOHVIK
LASTELE BATUUT JA NÄOMAALINGUD
PÄÄSKÜLA JÕE KALDAL PIKNIKUALA JA ZIP-LINE

SUUR SAAL

11.00 KEVADKONTSERT
13.00 VAIKELASTE DISKO
PIPI JA TEISED
ÜLLATUSESEINEJAD

PIKK SAAL

10.00 LASTEADADE LASTE
KUNSTITÖÖDE ÜHISNÄITUS
12.00 KÄSITÖÖMEISTRITE TÖÖTUBA

KULTUURIKESKUSE ÕUEL

12.00 LAAGRI PEREPÄEVA AVAMINE
RAHVAMUUSIKAANSAMBLI „SÕEPÕLETAJAD“
KRINGEL/KOHV/TEE JAGAMINE VALLA ELANIKELE
AUHINNALISED LUSTIMÄNGUD LASTELE

12.30 KLOUN AXEL ÕHUPALLIVIGURID,
MUSTKUNSTISHOW

14.00 AUHINNALISED LUSTIMÄNGUD PEREDELE

PIKNIKUALA PÄÄSKÜLA JÕE KALDAL

12.00 AVATUD ZIP-LINE EHK AHVIRAUDTEE

LISAINFO JA REGISTREERIMINE: SAUE VALLA KULTUURIKESKUS • TEL 679 6765 • VESKITAMMI@SAUEVALD.EE

Jõgisoo Seltsimaja

25.mai 2013.a. kell 10

Taimede vahetus-müük

Sina mulle, mina sulle...

* talutoodete müük

Eelregistreerimine:
jogisoo@hotmail.ee või 50 12 033 Ülle

30. juunil Vanamõisa
Vabaõhukeskuses

LAULUGA MAALE
VANAMÕISA TOIDULAADAL

16.00-21.00 Vanamõisa suvise ja värse
toidu laat

18.00-20.00 „Lauluga maale“ salvestus koos
Gerli Padari ja Jüri Aarmaga. Külalisesineja
Anne Veski. Kulinaarset Tsirkust etendab Joonas
Koppel restoranist OKO

Ootame kaupleva suvise värse talu- ja
mahekaubaga!

Kauplejate registreerimine TASUTA
müügipindadele kuni 21.06. info@kodukyla.ee
ja 5304 0791

www.vabaohukeskus.ee

SUVE SUURSÜNDMUS

Suvelõpu pidu Vanamõisas pakub erinevaid meeleolusid

MTÜ Vanamõisa küla korraldab juba 11. aastat järjest Vanamõisa käsitöölaata koos suure suvelõpupeoga. Suurüritus toimub Vanamõisa Vabaõhukeskuses küll alles 17. augustil, kuid tihedad ettevalmistustööd on juba praegu täies hoos - 1. aprillil algas kauplejate registreerimine meie heatasemeli-sele käsitöölaadale!

MARI-LIIS NÕLVAK
peakorraldaja

Pidu on nende aastatega kujunenud üheks suurimaks Harjumaal toimuvaks suviseks ürituseks. Meie ettevõtmise toimimise ja korraldamise teeb eriliseks kindlasti fakt, et taolise mahuka peo korraldamine põhineb peamiselt MTÜ Vanamõisa küla liikmete ning aktiivsete vabatahtlike tööol. Oma üritust võime õigusega kutsuda ka terve pere päevaks, sest 14 tunni jooksul toimuva hulga leia iga külaline, alates pisi-maist kuni suuremateni, lähedat tegevust:

- Eesti Vabariigi juubeliaastal avame koostöös Eesti Kaitseliidu ja Eesti Kaitsevägega esmakordselt suurejoonelise militaaraia, kus esitletakse nii vanaaegset kui uuemat sõjaväetehnikat ja -varustust. Väljapanek hõlmab tehnikat soomus-

masinast relvadeni ning kohapeal jagatakse huvilistele väljapandu kohta ka põhjalikku infot. Militaaraia eesmärk on populariseerida meie riigi kaitsestruktuure ja nende tegevust.

- Läbi aastate on meie ürituse tõmbenumbriks ikka olnud ohutus- ja päästeala. Sellel aastal on oma esindusega väljas Päästeamet, Raudteeohutus OLE, Maanteeamet, Eesti Politsei, Eesti Punane Rist ja MTÜ Eesti Korstnapühkijate Koda. Ala eesmärgiks on ohutusalane ennetustöö, aga seda tõeliselt atraktiivses ja põnevas vormis. Tänavu osaleb Piirivalve lennusalga päästekopter, mille vapper meeskond annab efektse etenduse ning demonstreerib oma oskusi.

- Tuntud headuses Käsitöölaadal pakuvad ehedat kaupa käsitöölised üle terve Eesti.

- Koostöös Põllumajandusministeeriumiga jätkame sel aastal

uuendusliku ja uhke Eesti Toidu Telgi projektiga, kus astuvad üles Eesti parimad mahe- ja talutootjad ning tuntuimad kokad, kes pealtvaatajate silme all Kulinaarset Tsirkust korraldavad.

- Lastelal saavad väikesed külalised panna end proovile põnevais võistlusmängudes, *skyjump*’is, *zorbingu*’s, hüpata batuutidel, keerdelda karussellil, tutvuda miniloomaiaaga.

- Suuremad lapsed võivad proovida *benji*-hüpet ja kiikingut.

- Pealaval astuvad terve päeva vältel üles erinevad valla kollektiivid; õhtuse kontserdi peaesinejad on populaarsed Eesti artistid Tanel Padar & The Sun, Zetod ning Anne Veski.

- Üritus lõpeb nagu ikka efektse ilutulestikuga, mille korraldab meie kauaaegne hea koostööpartner Ruf Ilutulestikud.

- Päeva juhhib Madis Milling.

Nii käsitöölaadale kui Eesti Toidu Telki ootame kauplema eriti just Saue valla tegusaid inimesi! Registreeri end kauplejaks e-posti aadressil: laat@koduvald.ee või telefonil 53 458 450 (infotelefon töötab alates 1. aprillist tööpäeviti 9.00 – 18.00).

www.kasitoolaat.ee www.facebook.com/VanamõisaLaat www.facebook.com/EestiToiduTelk

EESTI TOIDU
TELGI INFO

Kaja Tammsalu,
messiala juht
5750 2850
kajatammsalu@gmail.com

Katrin Krause, müügiala
juht ja tehniline teostus
5304 0791
katrin@koduvald.ee

Ene Kaasik,
meediasuhete juht
5344 1717
ene@ajakirikook.ee

EESTI TOIDU TELK
Telgi suurus on 20x60m (1200 m²).
Mooduli suurus kauplejale on 3x3m; telk mahutab kuni 80 kauplejat; telk on avatud kell 10.00–19.00.
Toodete ja tootjate tutvustused (kauplejatele vabatahtlik), turundustegevus, sõnavõttud.
Kauplejaks registreerimine alates 1. aprillist aadressil www.kasitoolaat.ee, kust kaupleja leiab detailse juhendi koos müügitingimustega.

VÕISTLUSMÄNG “NELJA VALLA TALENDIKAIM KÜLA”

Saue valla külade päevi koos suvelõpupeoga korraldatakse juba 2003. aastast ning talendikaimat küla valitakse 2013. aastal viiendat korda.

Ürituse korraldamisega soodustatakse külade omavahelist suhtlemist, mis ärgitab külaelu aktiveerimist ning annab võimaluse oma küla laiemaks tutvustamiseks. 2013. aastal kaasatakse talendikaima küla võistlustule ka Harku, Saku ja Kiili valla külad ja Saue linn, et tõhustada nelja valla külade ja linna koostööd, suhtlemist ja enesetutvustamist.

2013. aasta talendivõistluse võistlus koosneb viiest alast:

- oma küla meene valmistamine etteantud teemal

- kokkamine
- koduvideo
- talendivoor
- loovusvoor: meeskonna stiil (rietus, maskid, peakatted jne), küla telgi/ala kujundus.

Võistkonnas on kokku 6 inimest, meeskonnas võib olla maksimaalselt 12 inimest. Osaleda saavad külade võistkonnad Saue, Harku, Saku ja Kiili vallast ja Saue linnast.

Info ja registreerimine:
Tiina Tint, tel 5911 9555.

Parimate restoranide köögivõlurid annavad Eesti Toidu Telgis maitsemeeli paitava etenduse

17. augustil 2013. aastal avatakse koostöös Põllumajandusministeeriumiga Vanamõisa käsitöölaada raames juba teist aastat EESTI TOIDU TELK, kus Eesti väiketootjatel on suurepärane võimalus müüa oma talu- ja mahekaupa.

Eesti Toidu Telgi peamine idee ja eesmärk on tutvustada Eesti parimaid tegijaid selles valdkonnas, aidata kaasa Eesti talutoidu ja mahekauba levikule ning tuua kohalik tooraine tarbijale lähemale. Aastal 2012 esmakordselt avatud Eesti Toidu Telk osutus nii kauplejate kui ka ostjate seas väga populaarseks. Telgis kauples ja tutvustas oma tooteid 85 erinevat Eesti väikeettevõtet ja tootjat. Telki külastas ja tegi sisseoste ligi 7000 külastajat.

Eesti Toidu Telgi raames on sel aastal uuendusena kõigile külastajatele avatud Eesti Toidu Messilava. Koostöös Dimitri Demjanovi ja Eesti Kulinaaria Instituudiga toimub messilaval terve päeva vältel Kulinaarne Tsirkus, kus tunniajaste etteastetega astuvad üles Eesti parimad kokad, kes valmistavad kohalikust toorainest roogasid ja pakuvad neid ka pealtvaatajatele. Igal kohal on kindel teema, mida ta laval nii teoreetiliselt kui praktiliselt esitleb. Toiduvalmistamise juures räägivad kokad eestimisest toorainest, selle valikust ja õigetest tehnikatest. Kulinaarne Tsirkus toimub vabas ja sundimatus õhkkonnas, pakudes põnevat vaatamängu. Peamiseks eesmärgiks on propageerida eesti-

maist toorainet ja selle kasutamist meie kodudes. Messilava päevajuhiks on Ants Uustalu Õobiku Gastronoomiatallust.

Messilava telk, kus Kulinaarne Tsirkus toimub, asub laadapoolsel küljel ning on suurest kauplejate telgist eraldatud. Telgis on lava koos köögiga ja istumisvõimalus umbes 60 pealtvaatajale. Kokkade etteasteid saab jälgida suurtelt ekraanidelt nii Eesti Toidu Telgis kui ka Eesti Toidu Messilaval.

KULINAARSES TSIRKUSES ASTUVAD ÜLES:

Angelica Udeküll (restoran Wicca) – hommikusöögid, salatid
Peeter Pihel (restoranid Neh ja Alexander) – saarte köök, mõisaköök
Rene Uusmees (restoran MEKK) – modernne Eesti köök
Joonas Koppel (restoran OKO) – innovaatiline Eesti köök
Kertu Lukas (Õobiku Gastronoomiatallust) – magustoidud
Joel Ostrat (Werner Cafe) – Lõuna-Eesti köök
Jorma Riivald (Cafe Truffe) – Lõuna-Eesti köök
Ants Uustalu (Õobiku Gastronoomiatallust) – talutoit ja -kultuur

SAUE VALLA KULTUURIKALENDER MAI - JUUNI

AEG	ÜRITUS	TOIMUMISKOHT	KORRALDAB	KONTAKTID
01.05-30.06	Saue valla lasteaedade ühine Kevadnäitus	Saue valla Kultuurikeskus pikk saal	Saue valla Kultuurikeskus, Saue valla lasteaiad	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
09.05	Harrastusteatrit Mänguteater, etendus	Saue valla Kultuurikeskus kell 19.00	Saue valla kultuurikeskus, Robert Kikas	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
10.05	Karaoke	Hüüru Veski kell 22.00	Hüüru Veski	Tel 56911278, kirsti@hyruveski.ee
11.05	Emadepäev etendus „Loomislood“	Saue valla Kultuurikeskus kell 11.00	Saue valla Kultuurikeskus, MTÜ Oma Lava	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
12.05	Emadepäeva koguperehommik Südamemood 2013	Saue valla Kultuurikeskus kell 12.00	Laagri Kristlik Kogudus Tõnis Roosimaa	Tõnis Roosimaa Tel 57813756, info@laagrikogudus.ee
12.05	Emadepäeva kontsert koos Marko Matverega	Hüüru mõis kell 14.00	MTÜ Hüüru Külaselts	Tel 5264452 Priit Lansalu
17.05	Seltskonnatantsu-klubi õhtu	Saue valla Kultuurikeskus kell 19.00	Saue valla Kultuurikeskus, Käthe Lobe	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
18.05	Harjumaa V Seenortantsupäev	Saue valla Kultuurikeskuse õuel kell 13.00	Saue valla Kultuurikeskus, Aime Kaasik	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
23.05	Kelladest klahvpillidel	Saue valla Kultuurikeskus kell 17.00	Muusikastuudio Vikerkaar, Sirje Liiv	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
25.05	Taimede vahetus-müük	Jõgisoo Seltsimajas kell 10	Jõgisoo Seltsimaja	jogisoo@hotmail.ee, Tel 50 12 033 Ülle
25.05	Laagri Taluturg & Perepäev	Saue valla Kultuurikeskus kell 10.00	Saue valla Kultuurikeskus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
28.05	Saue valla lasteaedade tantsupäev, Tantsupäev algab rongkäiguga.	Laagri Kooli staadion kell 10-12.00	Laagri Lasteaed	Eli Laaser, Tel 6796 025 eli@laagrilasteaed.ee
31.05	TRAHTER HÜÜRU VESKI 10 sünnipäev, ans Wismari Poisid	Hüüru Veski kell 22.00	Hüüru Veski	Tel 56911278; kirsti@hyruveski.ee
01.06	Harjumaa laulu- ja tantsupidu „Aja mustrid“	Keila lauluväljak kell 16.00	Harjumaa Omavalitsuste Liit	Kaija Velmet Tel 55634407
01.06	Maidlas lastekaitsepäeva tähistamine	Maidla Seltsimaja õu kell 11.00	MTÜ Maidla Külaselts	Anna Lazarenkova anna.lazarenkova@mail.ee
02.06	Saue valla jalgrattaretk	Start Maidlast kell 12.00	MTÜ Vanamõisa Küla	Mari-Liis Nõlvak, Tel 58 543 361 mariliis@koduksla.ee
08.06	Saue valla Beebipäev (kutsetega)	Saue valla Kultuurikeskus kell 11.00	Saue Vallavalitsus, Saue valla Kultuurikeskus	Tel 6796765, veskitammi@sauevald.ee
8.06	Kevadlaat	Ääsmäe külaplats kell 10.00	Ääsmäe külakogu	aasmae.kylakogu@gmail.com
10.-14.06	Tänavakultuuri linnalaager	Saue valla Kultuurikeskus kell 10.00-17.00	MTÜ Pere Heaks, Saue valla Kultuurikeskus	Lilian Kold, Tel 56606229, lilian@pereweb.ee Tel 6796785 veskitammi@sauevald.ee
15.06	Laagri Taluturg	Saue valla Kultuurikeskuse õuel kell 10.00-14.00	Saue valla Kultuurikeskus	Tel 6796785 veskitammi@sauevald.ee
21.06	Tagametsa küla pööripäevatuli	Männismäe lõkkeplats kell 21.00	Ääsmäe külakogu	aasmae.kylakogu@gmail.com
22.06	Ääsmäe küla jaanituli	20.00 Ääsmäe külaplats	Ääsmäe külakogu	aasmae.kylakogu@gmail.com
22.06	Jaanipäev Vanamõisa Vabaõhukeskuses, Justament	Vanamõisa Vabaõhukeskus kell 19.00	MTÜ Vanamõisa Küla	Mari-Liis Nõlvak, Tel 58543361 mariliis@koduksla.ee
22.06	Maidla jaanituli	Maidla Seltsimaja õu kell 19.00	MTÜ Maidla Külaselts	Ene Mitt 53427155 ene@sillaotsa.ee
23.06	Harjumaa maakaitsepäev	Saue linna Vabadussõja monumendi juures kell 10.00	Harju Maavalitsus ja Saue Vallavalitsus	Kaija Velmet Tel 55634407
23.06	Tuula jaanituli	Algus 19.00 Tuula küla jaanitule platsil	MTÜ Tuula Tutulus	Eve Riga tel. 56677791

Jõgisoo Seltsimajas

Tennise karikas harrastajatele!

Turniir toimub läbi SUVE!

Osalevad kõik vanusegrupid!

Eelregistreerimine kuni **01.06.2013.a.** osalejatele saadetakse võistlusjuhend e-postile jogisoo@hotmail.ee, 50 12 033 Ülle

2013 on kultuuripärandi aasta.
Sellele pühendatud Saue valla lasteaedade tantsupäev toimub

28. MAIL, KELL 10.00
LAAGRI KOOLI STAADIONIL

SAUE VALLA LASTEAEDADE TANTSUPÄEV

Tantsima seavad kõik tantsujalakesed vanuses 3-7 aastat

Tantsupäev toimub lasteaiapäeva raames ja algab lasteaedade ühise rongkäiguga

OOTAME KÕIKI KOOS LASTEGA RÕÕMUSTAMA!

PEAKORRALDAJA: LAAGRI LASTEAED

pärimus mängud - tantsud

omapära vanad lood ja laulud

mõtestamine rahvarõivatarkused

väärtused käsitöötuba

märkamine taimematk ja filmiprogramm

loovus esinemine Vanamõisa käsitöölaadal

PÄRIMUSLAAGER 2013
14.08-17.08.2013
Saue Vald Koppelmaa

fb.com/saamekoduskokku

veskitammi@sauevald.ee
679 6765, 534 65917

RSK KUUSE KEVADTURNIIR SULGPALLIS

toimub pühapäeval 26. mail 2013 14:00 Laagri spordihallis (Kuuse 39a) Registreeritakse kuni 16 mängijat. Oodatud on kõik mängijad, kes treenivad samas hallis. Eelregistreerimine kuni 22.05.2013 tel. 5108366 (Tõnu Tereping) või e-mail: info@rigonda.ee.

Osavõtumaks on 10 eurot (sisaldab sauna). Mängitakse 4 alagrupis, seejärel play-offis kõik kohad välja. Mängitakse isiklike sulgpallidega, eelistatud on sulest pallid. VÕITJALE RÄNDKARIKAS Auhinnad kolmele paremale Sponsorid on teretunud!

TEEME ÄRA !**VP Autolammutus**

Kevadkoristuse käigus vana
auto vedu lamutusse **TASUTA!**

TEIE :

☛ Kõrge pakumise

MEIE :

☛ Tuleme järgi
☛ Kustutame registrist
☛ Tasume koheselt

Tel: 5055368 / 6049844

E-mail: info@vpautolammutus.ee

www.vpautolammutus.ee

**KAARDID
ENNUSTAVAD**

Tel 900 1727 • 24 h

Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
Kätelt ennustamine veebis:
www.hiromantia.eu

Ostame Teie vana,
avarilise või seisma jäänud
auto! Sobiva pakumise
korral raha kohe kätte.
Vajadusel registrist
kustutamine.
Tel. 566 07 775

SAUE LOOMAKLIINIK

Avatud: E-R 15.00-19.00

Sooja I, Saue tel. 600 3382

www.sauekliinik.ee

KODUVISIIDID

Hauapiirded
Hauapiirete ja hauakivide
valmistamine,
müük ja paigaldus
kalmistutel üle Eesti.
Avatud E-R 10-18, L 10-15
Punane 68, Tallinn
Tel 558 7276
Hauapiirded OÜ
www.hauapiirded.info

SAGRO

- * Autode remont,
keevitus ja värvimine
- * Kliima kontroll ja täitmine
- * Õlivahetus
- * Tehniline ülevaatus
- * Transportteenus,
- * Fekaali vedu
- * Autoparkla

AS Sagro automajand
Vae 3, Laagri, Harju maakond
Tel. 679 6858, GSM 515 8242
e-post: raul@sagro.ee

LAAGRI AUTOKÄSIPESULA

Vae 3, Laagri
Tel: 52 26 038

E-R 9.00-20.00

L 9.00-15.00

P kokkuleppel

www.claiden.ee

e-post: info@claiden.ee

SÕIDA JA SÄRA!

Sõiduauto vahatamine al. 40.-€
Helista ja broneeri juba täna!
Iga 10-s kord tasuta välipesu

Kütte- ja kaminapuud

tootmine, müük

Tellimine:

tel 505 0924

hikkor@hikkor.eewww.hikkor.ee

HIKKOR PUIT OÜ

Hageri küla, Kohila vald, Raplamaa

MÜÜA TOLMUVABA FREESASFALTI
Ideaalne materjal teede ja platide remondiks, ehituseks.
Materjal ja transport väga soodsalt hinnaga!
Väike auto, 20 tonni hind 125.-
Suur auto, 28 tonni hind 175.-
Vajadusel paigaldus ja konsultatsioon
Andrus Kuiva
tel: 5557 6087
andrus.kuiva@mail.ee

**MEIE LEIAME
OSTJA!**Vaata parimaid pakumisi: www.1partner.ee

Angela Virak
56 640 991
66 84 700

Olmer Oigus
56 560 460
66 84 700

OST • MÜÜK • ÜÜR
HINDAMINE • INVESTEERIMINE

1Partner
KINNISVARA

RAJA TALU KÜTTEKODA MÜÜB:

- Kuiv küttepuu hind al 39eur/ruum.
 - Toores küttepuu lepp, segapuu, okaspuu hind al 32eur/ruum.
 - Kütteklotsid 40/1 võrgus 1,90kott.
 - Küttepuud konteineris 2ruumi 98eur.
- Puud koormasse laotud, transport hinna sees. Info tel 58078790

**AS METSAKÜLA PIIM MÜÜB
SÖNNIKUT.**

HIND 5,5 EURO/TONN +
KÄIBEMAKS20%.

KOHALEVEDU TELLIMISEL.
TELLIMINE: 6049826, 56483533

**Seoses töömahu kasvuga pakub tööd:
ELEMENTIDE KOOSTAJATELE**
Kasuks tuleb: kohusetundlikkus, ausus, täpsus, korrektsus.
Pakume: pidevat tööd sisekeskkonnas, konkurentsivõimelist palka.
Palun saatke CV e-posti aadressile:
info@elementmajatehas.ee
või lisainfo Reijo +372 56 561 255
Tööleasumine kohe!

**Otsin Keila vallas Tammermaal
elavale 1,5-aastasele lapsele
sõbralikku ja toredat**

HOIDJAT,
esialgu kuni 3-ks päevaks
nädalas. Anna oma soovist
teda telefonil 5279797.

Kvaliteetbrändide ja Saksa kataloogide tooted

-50%-90% KUNI

Pärnu mnt. 139b, Pääsküla **KoduSelveri** majas
E-R 11-20, L-P 11-17 www.facebook.com/virrvarroutlet

**KÜTTEPUUDE
MÜÜK!****Suur valik**

(lepp, sanglepp, haab,
saar, kask).

**Pakkuda on nii kuiva kui
toorest halgu.**

**Hind koos
transpordiga -
alates 32 eur/rm**

**Info: 555 60 240
www.halupuu.ee**

**NB! Müüme Musta Lepa
Suitsutuslaustu.**

AIAD & VÄRAVAD

Metalluksed • Metallpiirded ja konstruktsioonid
Prügikastihoidlad kortermajadele

sooduspakkumised
www.temeko.ee

TEMEKO Metall OÜ
Hoiu 7a, 76401 Laagri
Tel: 654 1520
www.temeko.ee
info@temeko.ee

TEMEKO
RAUDSELT KINDLAM

- EHITUS JA REMONTTÖÖDE KORRALDAMINE
- KINNISVARA HALDUS
- KINNISVARA HOOLDUS
- VÄLISTERRITOOIUMI KORISTAMINE
- SISERUUMIDE KORISTAMINE
- MURU NIITMINE
- AKENDE PESEMINE
- LUMEKORISTUS

Alates 2011. aastast oleme spetsialiseerunud haldamise ja hooldamisega seotud teenuste osutamisele Eestis. Ettevõtte osutab teenuseid nii korterelamutele, eramajadele kui ka äriettevõtetele. Meie eesmärgiks on pakkuda oma lepingupartneritele kvaliteetset ja usaldusväärset, paindlike hindadega haldus- ja hooldusteenust. JS Vara OÜ juhendub oma töös EVS 807 : 2011 standardist.

Oleme orienteeritud eelkõige vastastikusele usaldusele, kliendisõbralikkusele ja operatiivse teenuse osutamisele.

JS Vara OÜ pakub koostöövõimalusi neile, kes on valmis kogu majandamise usaldama haldusfirma kätte, kui ka neile, kes tahavad tellida ainult üksikuid teenuseid.

TELEFON 53 057 424, WWW.JSVARA.EU